TÜRKÇE
GRAMER EL KİTABI
DİL BİLGİSİ
Bütün okullarca tanınmış bir Gramer müellifimiz tarafından dilbilgisi derslerinde talebeye yardımcılık etmek üzere hazırlanarak Maarif Vekilliğinin 83 - 6668 sayılı ve 18/8/941 tarihli emirlerile okul talebelerine tavsiyesi uygun görülmüş olan biricik gramer kitabıdır. Yeni baskısının fiatı da 25 kuruştur. Mekteblere yüzde 20 tenzilât.
TEFEYYÜZ KİTABHANESİ

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı: 6173

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Salı 21 Birinciteşrin 1941

TÜRKÇE - GRAMER
Müfredatına göre
ORTA OKULDA TÜRKÇE
Okuma kitablarındaki kelime ve cümleler, şair ve muharrirlerin hayat ve eserleri ve gramer dersleri Vekillikçe tavsiye ve tebliğ edilmiştir.
İNKILAP KİTABEVİ
Her kitabı 25 Krş.

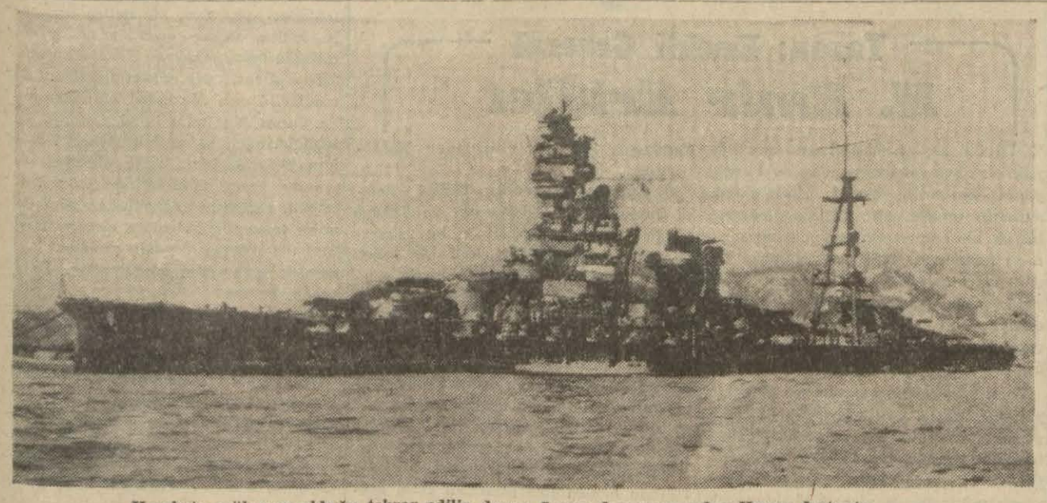

Harekete müheyya olduğu tekrar edilip duran Japon donanmasından Hyuga dretnotu

Moskova Muharebesi

Artık bundan sonra yapılacak başka tedbir kalmamış gibidir: Moskova önünde şark seferinin ilk belli başlı safhasının son kozu oynanıyor.

Dört ayı doldurmasına bir gün kalan şark seferi malûm olan safhalarını geçirdikten sonra Moskovaya kadar uzanmış bulundu. Şimdi önünde ve etrafında bu şehir için muharebe ediliyor. Zaptı ve müdafaası bahis mevzuu olan Sovyet devlet merkezi iki taraf için çok büyük ehemmiyetli bir hedef teşkil ettiğinden bu maksadla vuku bulan muharebelerin pek şiddetli olduğu ve olacağı kendiliğinden anlaşılan bir keyfiyettir. Almanlar şark seferlerinin ilk esas safhasını bu şehrin işgalile ikmal etmiş olacaklarından Moskova muharebesini muvaffakiyetle bitirmek için ona göre bittabi meharet ve kuvvetlerinin azamî haddile hareket etmeği göze almış bulunmakta, Sovyetlere gelince onlar da ayrıca milli devlet vahdetlerinin sembolünü teşkil eden bu her manasile büyük şehirlerini müdafaa için fedakârlıkların en ileri derecelerini ihtiyar etmek azmile kaynaşmaktadırlar. Eski devlet merkezi olan Moskovayı Sovyetler, adını Leningrada çevirdikleri Petersburg yerine yeniden tekrar devlet merkezliği payesine çıkarmışlar ve geniş, zengin Rusyanın imkânlarına ve kendi gayretlerine dayanarak onu alabildiğine büyütmüşler, ezcümle birinci derecede bir sanayi merkezi haline koymak suretile nüfusunu dört buçuk milyona çıkarmışlardı. 1932 deki ziyaretimizde Kızılordu meydanında yapılan geçid resminde Kızılordu birlikleri kadar kuvvetli silâhlı ve silâhsız amelenin muntazam ve muazzam bir yürüyüşle meslek askerlerini takib edişleri hakikaten müessir bir manzara teşkil eylemiş olduğunu olanca canlılığile hatırlıyoruz.

Sovyetlerin tesis ve inşa yolundaki faaliyetlerinin cidden büyük olmuş olduğunu yalnız Moskova şehrinin az zamanda tahakkuk etmiş olan tekâmülünden istidlâl etmek mümkündür. Moskovayı daha evvel 1929 da bir kere daha görmüştük. O zaman ancak iki buçuk, üç milyon nüfuslu olan eski şehir her istikamette adeta yeniden inşa halinde idi. Üç yıl fasıla ile ikinci ziyaretimizde şehri tanınmıyacak ve eski halile asla kıyas olunamıyacak kadar yenileşmiş bulmuştuk: Her tarafta her çeşid büyük binalar binlerle yükselmiş, bellibaşlı büyük sokakların kâffesi asfaltlanmış, bilhassa amele ikametgâhları olmak üzere yapılmasına devam olunan büyük bloklar insana hayalî Kozmopolis amele şehrinin sanki hakikat olmuş olduğu hissini veren bir manzara arzetmekte bulunmuştu. Bir şehrin ve onun sembollük ettiği memleketin o kadar kısa zamandaki bu harikulâde değişişi hakikaten büyük bir himmetin mahsulü idi.

Ve Sovyetler rejiminde Rusyanın aldığı bu sür'atli terakki ve tekâmül mesafesinin nekadar büyük olmuş olduğunu şark seferi muharebeleri bütün dünyaya göstermiştir. Sovyetler nihayet yirmi yıllık bir müddet zarfında geniş Rusya ülkesinde adeta başlıbaşına bir şimalî Amerika yaratmışlardı, ve dünyanın realitelerini bilen bir rejim elinde olduğu için askerî hazırlık bakımından şimalî Amerikadan elbet çok üstün bir varlık vücude getirmişlerdi. Dünyanın en büyük askerî kudreti olan Alman orduları önünde gösterilen mukavemetin de'âlet ettiği açık mana budur.

Şimdi Alman taarruzu Moskovaya dayanmış bulunuyor, ve hâlâ burada şimdiye kadarki çok acı muvaffakiyetsizlikleri bir türlü hazmedemiyen inadcı Rus mukavemetinin en ileri derecelerini tekrar ayakta görüyoruz. Stalin başta bütün Moskova ve bütün Rusya Moskovayı yalnız klişe tabirile «kanımızın son damlasına kadar müdafaa edeceğiz» demekle kalmıyorlar, düpedüz «vermiyeceğiz» diyorlar. Sovyetler için bütün bir rejim ve bütün bir vatan bahis mevzuu olmakta bulunduğu şu sırada bu şahlanmış hiddetli ileri mukavemet azminin yüksek manası kolaylıkla anlaşılan bir faciadır. Moskovada Stalin Yoldaşın mesajile bütün halk, şehri müdafaaya davet ediliyor ve sokaklarda barikadlar kurulmakta olduğu bildiriliyor. Moskova radyosu Sovyetler diyarındaki insan bolluğunun mucize yaratacağını neşir ve ilân etmektedir.

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Japonyanın eski Harbiye Nazırı General Araki

Japonyadan sert sesler başladı

Başvekil «Hayatla ölümden birini tercih edeceğiz!» diyor

Tokyo 20 (a.a.) — Başvekil Tojo, harb kabinesi azasına hitab eden ilk günlük emrinde, Japonyanın, yabancı devletler tarafından çember içine alınması hareketini önlemek lüzumunu da tavsiye etmiştir. Tojo, Japonyanın tekrar silâhlanma siyasetinde gösterdiği terakkilerden memnuniyet beyan etmiş ve şu sözleri ilâve etmiştir:

«— Kabinenin başında bulunmaktan ve bu nazik devrede ordunun idaresini elde tutmaktan ben ancak mütehassis olabilirim.»

Başvekil «Hayatla ölümden birini tercih edeceğiz» diyor

Tokyo 20 (a.a.) — Başvekil Tojo, yeni kabine erkânına, Harbiye Nezareti erkânına hitaben, Japonyanın şimdi, hayatla ölüm yollarından birini tercih zaruretinde olduğunu söylemiş ve halihazırdaki buhranı başarmak için her şeyi fedaya hazırlanılması tavsiyesinde bulunmuştur.

Japon Hariciye Nazırının nutku

Tokyo 20 (a.a.) — Domei ajansından: Japonya Hariciye Nazırlığına tayin edilen M. Shiganari Togo yeni vazifesine başlaması münasebetile irad ettiği bir hitabede, Japonyanın harici siyasetinin hedefi, dünya sulhunun tekrar tesis ve idamesi olduğunu söyledikten sonra demiştir ki:

«— Biz Japonlar, memleketimizi tehdid edecek her tehlikeye karşı şiddetle müdafaaya azmetmiş bulunmaktayız.»

Nazır, müteakiben, milli vahdetin lüzumuna işaret etmiş ve «adalet esasına kuvvetle istinad etmiş ve hakikatleri daima cepheden görmeğe alışmış olan

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Dr. Funk

Romada bir nutuk söyledi

Müstakbel Avrupa ticareti takas sistemine bağlı olacak

Roma 20 (a.a.) — «D. N. B.» Alman İktısad Nazırı Doktor Funk, İtalya Dış Ticaret Nazırı M. Riccardi'nin davetile bugün Romada söylediği nutukta iki Mihver şefine duyduğu tazim hislerini, hayat sahası dahilinde bulunan Akdenizde yeni nizamın teessüsüne nezaret etmenin İtalyanın vazifesi olduğunu söyliyerek bu sahanın en büyük ehemmiyeti Avrupa, Afrika ve Yakınşark arasında irtibat bölgesi olmak bulunduğunu kaydetmiş ve demiştir ki:

«— Büyük Britanya ablukasının icbarile doğmuş olan Avrupa iktısadî sahasının, askerî iktısad bakımından ve bundan başka yaşayabilmek için, esaslı maddelerin ithalinde geniş mikyasta müstakil bir şekle ifrağ edilmesi lâzımdır. Bu, hiçbir zaman mubalâğalı otarşinin müdafaası manasını ihtiva etmez. Diğer iktısadî sahalarla mübadele münasebetlerinin harb bitince sür'atle teessüs edeceğine kuvvetle eminiz.»

Nazır İngiltere ile Amerikanın bile liberalizmi bırakarak iç ve dış ticaretlerini devlet otoritesi altına koyduklarını hatırlatmış, takas sisteminin yeni iktısadî nizama mâni olacağı propagandasının yanlış olduğunu ve altının bazan istihsal fazlalarını takas suretile örtmekte kullanılabileceğini, Mihverin bu işe yarayacak altınları harbden sonra bula -

(Arkası sahife 3, sütun 6 da)

LONDRA

Japonyanın harbe gireceğine inanmıyor

Bir Amerikan askerî muharriri diyor ki: «Japonya ile harbedeceksek tam sırasıdır!»

Bern 20 (a.a.) — La Suisse gazetesinin Londra muhabiri yazıyor:

Uzakşarkta vukuu muhtemel ihtilâtlar, diğer bir harb harekâtı sahası ihdasını kolaylaştıracak mahiyette değildir.

Hiç şüphesiz Japonyanın kat'i surette neticeden emin olmadıkça yeni muhataralarla karşılaşmak istemesi muhtemel değildir. Umumî mütalea, şu merkezdedir:

Yeni Japon Başvekili General Tojo, iktidar mevkiini fazla sabırsızlanan askerî mehafile sabır ve sükûn tavsiye etmeğe ve bunu kabul ettirmeğe kâfi otoriteye sahib yegâne devlet adamı olduğundan dolayı kabul etmiştir.

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Sovyet harb tebliği

Moskovaya yapılan akın

Londraya göre, Almanlar 20 bin tankla hücum ediyorlar

Mrş. Timoçenkonun azledildiği ve yerine Jonkof'un getirildiği haber verilmektedir

Moskova müdafaası kumandanlığına tayin edilen Jonkof

Londra 20 (a.a.) — Geceyarısı neşredilen Sovyet tebliğinde Almanların Moskova istikametinde yaptıkları şiddetli taarruzların geri püskürtüldüğünü bildirmektedir.

19 ilkteşrinde muharebeler cephenin bütün istikametlerinde devam etmiştir. Mojansk ve Maloyaroslavetz istikametlerinde bilhassa anudane muharebeler cereyan etmektedir.

Alman ve faşist kıt'alarının şiddetli taarruzları geri püskürtülmüştür.

18 ilkteşrinde 38 Alman tayyaresi dü-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

İngiliz - Amerikan tayyare imalâtı

Bir kaç ay sonra Alman hava kuvvetleri derecesine yetişecek

Nevyork 20 (a.a.) — «Amerika matbuatı» Frederich Graham, Nevyork Times gazetesinde yazıyor:

«Alman hava kuvvetlerinin, Büyük Britanyaya karşı iddia ettiği sayı faikiyeti sür'atle azalmaktadır. Bir kaç aya kadar bu üstünlük hiç kalmıyacaktır.

Bazı Amerika mahfillerinde, İngiliz ve Amerikan müşterek istihsalâtının, şimdiden Alman istihsalâtına müsavi olduğu veya bu istihsalâtı geçtiği zannediliyor. Gayriresmî malûmata göre, İngiliz ve Amerikan istihsalâtı, halen, senede 35 bine varmaktadır. Şimdi istihsalât muazzam nispetlerde başlamaktadır ve gelecek temmuzdan itibaren, Amerikan fabrikalarının günde 250 tayyare imal edecekleri tahmin edilebilir.

Bir ihrac teşebbüsünün tehlikeleri

Berne 20 (a.a.) — La Suisse gazetesinin Londra Muhabirinden:

İngilterenin Avrupa kıt'asına muhtemel bir müdahalede bulunması meselesi hakkında zuhur eden münakaşada a-

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

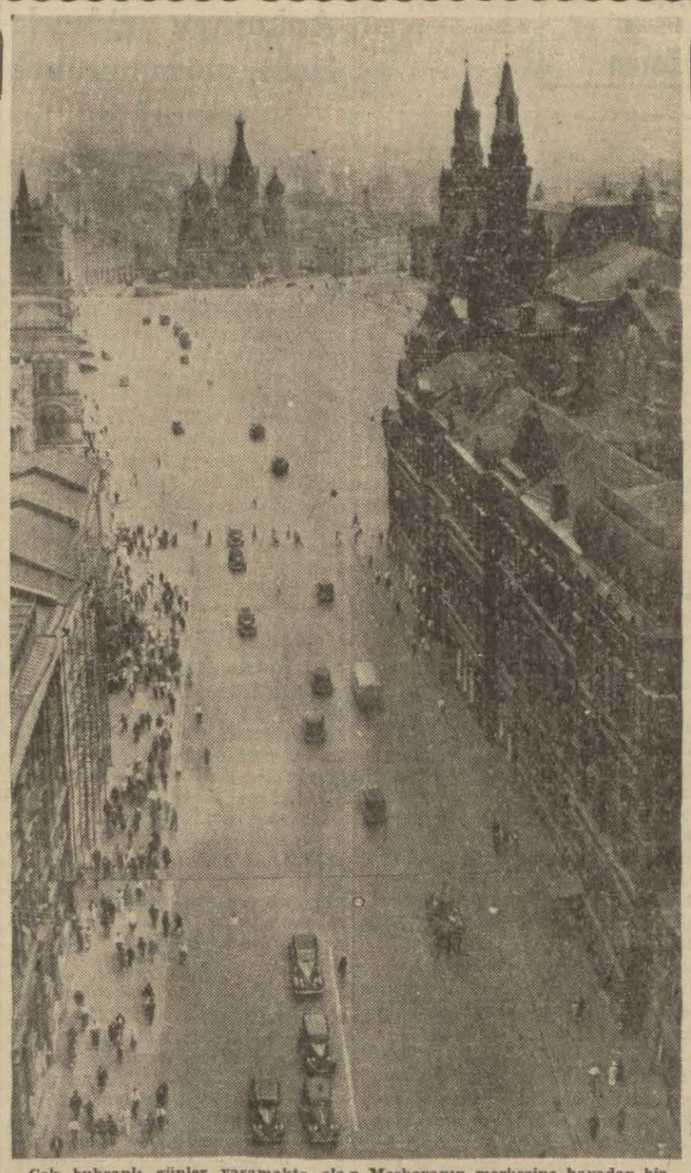

Çok buhranlı günler yaşamakta olan Moskovanın merkezine havadan bir bakış: İleride Kızıl meydanı ve meshur katedral, (Meydanın sağında, Kremlinin kulelerinden biri görülmektedir)

Alman harb tebliği

Donetz havzasında

Alman orduları endüstri bölgelerinde ilerliyorlar

"Budienni ordularının bakiyeleri de bu muharebelerde imha edildi „

Berlin 20 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinin cenub bölgesinde Alman, İtalyan, Macar ve Slovak tümenleri durmadan Donetz havzasının endüstri bölgesinde ilerlemektedir. Harekât, cephenin diğer bölgelerinde muvaffakiyetle devam etmektedir.

Hava kuvvetlerimiz bütün cephe boyunca mühim demiryolu hatlarına ve yollar şebekesine muvaffakiyetli hücumlar yapmışlardır.

Dünkü resmi tebliğin zeyli

Berlin 20 (a.a.) — D.N.B. dünkü tebliğin aşağıdaki zeylini neşretmektedir:

Briansk - Viazma muharebesinin sona ermesile Moskovayı bir Alman taarruzuna karşı koruyacak olan Rus ordusu ca bozguna uğramıştır. Bu ordu üç ay içinde mağlûb olmuştur. Sovyetler hava şartları ve yolların vaziyeti dolayısile, bu müddet içinde Almanların taarruza geçmelerini imkânsız addetmekte idiler. Havaların fenalığı ve yolların bozukluğu, piyadenin, motörlü tümenlerin ve zırhlı birliklerin ilerlemesine mâni olamadığı gibi, Alman hava kuvvetlerinin

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Moskovada örfî idare ilân edildi

Bütün binalara ve evlere mitralyözler yerleştiriliyor

Halk, şehri ev ev müdafaaya davet olunmaktadır

Moskova 20 (a.a.) — Sovyetler Birliği müdafaa komitesinin bir kararnamesinde şöyle denilmektedir:

1 — Moskova ve civarında örfî idare ilân edilmiştir.

2 — Geceyarısından sabah saat 5 e kadar ışıklar söndürülecektir.

3 — Dahilî inzibat servisi N. K. V. D. kuvvetlerine tevdi edilmiştir,

4 — «Şaşırtma hareketleri» nde bulunmağa teşebbüs edenler derhal idam edileceklerdir.

Başka bir kararname ile General Jonkof Moskovanın harici cephesi kumandanlığına tayin edilmiştir.

Ayni kararnamede hükûmet merkezi müdafaasının garnizon kumandanı Artemief'e tevdi edildiği bildirilmektedir.

İngiliz ve Amerikan tankları Moskova cephesine vardı

Moskova 20 (a.a.) — Moskova radyosu, Pravda gazetesinin, Moskova ahalisine hitaben yazdığı bir makaleyi neşretmektedir. Gazete, bu makalesinde,

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Fransada HÂDİSELER

Nantta Alman kumandanını öldürdüler

Vişi 20 (a.a.) — Salâhiyetli makamlar, Nantes bölgesi Alman kumandanı General Karl Frederic Holz'un bu sabah katledilmiş olduğunu teyid eylemektedir. Alman generaline ateş eden iki katil kaçmışlardır. Katil hadisesi Nantes'da Saint - Pierre meydanında ışıkların karartılmasından istifade edilerek ika edilmiştir.

Kurşuna dizilenler

Paris 20 (a.a.) — İşgal altında bulunan Fransadaki Alman kıtaatı kumandanlığı, tebliğ ediyor:

«Memnu silâhlar bulundurduğundan dolayı 15 ilkteşrinde idama mahkûm edilmiş olan Beaugency'li Hubert Tuffery, bugün kurşuna dizilmiştir.»

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Askerî vaziyet

Moskova önünde

Şimal, garb ve cenub istikametlerinden gelen Alman birliklerinin, büyük taarruz için yeni bir ağırlık merkezi teşkiline çalıştıkları tahmin edilebilir

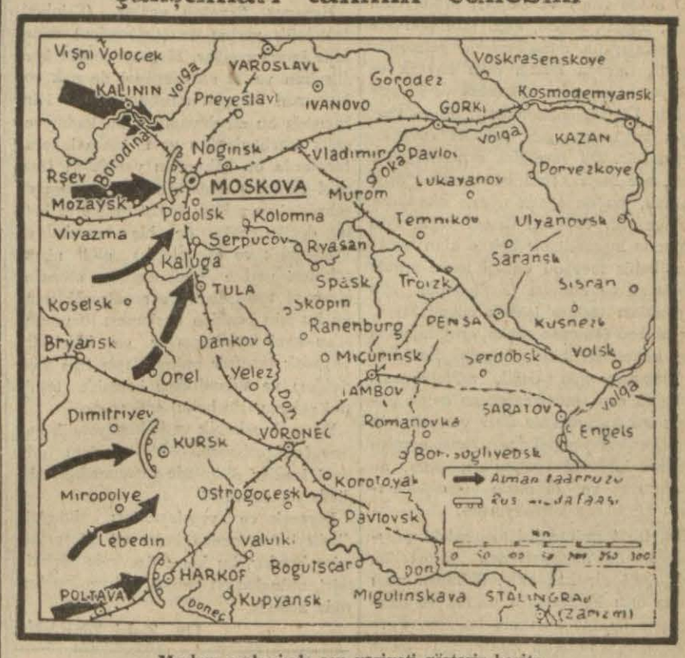

Merkez cephesinde son vaziyeti gösterir harita

Şark cephesinde Alman tazyiki, iki bölgede, devam etmektedir:

1 — Moskovaya doğru,

2 — Rostofa doğru.

Resmî tebliğlere ve onları itmam eden diğer haberlere göre vaziyet şöyle hulâsa edilebilir:

Almanlar, Moskova yolunu müdafaa eden ordulara karşı 1 birinciteşrinde başladıkları büyük taarruzu Viyazma ve Briansk'ta muvaffakiyetle neticelendirmişlerdir. Almanlar Moskovaya bir habere göre 45, diğer bir habere göre de 80 kilometre mesafeye gelmiş bulunuyorlar. Şimdi; doğrudan doğruya Moskovayı ve Sovyet baş şehrini müdafaa eden Kızılordu kuvvetlerini istihdaf eden yeni bir meydan muharebesi başlamıştır. Sovyet tebliği, «Muharebeler bilhassa merkez cephesinde şiddetli olmuştur» cümlesile bu meydan muharebesinin şiddetle devam ettiğini bildirmiş oluyor.

Moskova fazla sivil halktan tahliye edilmiş, ve sonuna kadar, müdafaaya hazırlanmış bulunuyor. Şehrin etrafındaki tahkimat yeni istihkâmlarla takviye edilmiş, şehir dahilinde barikadlar, top ve makinelitüfek yuvaları hazırlanmıştır. Cephe kumandanına Kızılordunun sevkülceyş ihtiyatlarından ehemmiyetli birlikler gönderilmiş ve Alman ihata ve imha çemberinden kurtulabilen birlikler, ikmal efradı ve yeni malzeme ile takviye olunmuştur. Alman ileri hareketini Moskova kapılarında durdurmak için, Ruslar büyük gayretler sarfetmekte, bu maksadla Alman ordusunun Moskovayı şimal ve cenub batıdan çevirmek üzere ilerilemeğe çalışan kollarına karşı mukabil taarruzlar yapmaktadırlar. Fakat bu hareketler Almanlar tarafından püskürtülmüştür.

Alman taarruzunun durdurulduğu hakkındaki haberler fazla nikbin olsa gerektir; burada, Almanların yeni bir hamle için lüzumlu olan geri hizmetlerini tanzim ettikten ve her istikametten gelen birliklere yeni bir çekidüzen verdikten, Moskovayı müdafaa eden kuvvetlerin zayıf tarafını bulup oraya karşı yeni bir ağırlık merkezi teşkil ettikten sonra tekrar çok şiddetli bir tazyik yapacakları muhakkaktır.

Almanların maksadı Moskovayı cepheden cebrî bir hücumla zaptetmek olduğunu tahmin etmiyoruz; Alman baskumandanlığı, şehirden ziyade bütün müdafaa ordusunu ele geçirmek istemektedir. Bu itibarla, Moskova meydan muharebesinin esas fikri bir çifte çevirme hareketi yapıp Moskovayı müdafaaya memur orduları kıskaç içine almaktır. Böyle bir kıskacın iki kolu, hasmın arkasına doğru uzanmadan, cepheden taarruz ederek onu vakitsiz geriye atmak muvaffakiyet değil, hata olur; bilâkis kollar düşmanı sarıncıya kadar cephede, bir türlü ilerliyemiyor, hatta

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Şark cephesinden resimler; Kızılordu topçuları faaliyette

İlim Dilimiz

Tıbbî terimler

Gene (logi) mi, (loji) mi?

Yazan: Anatomi Profesörü **Dr. Zeki Zeren**

Bu sütunda (1 ilkteşrın 941) tarihinde çıkan yazımda, (loji) nin (logi) ye niçin tercih edildiği hakkındaki görüşmelerini şöyle toplayabilirim: Milletlerarası yazı şekli bakımından (logi) yi (loji) den üstün bulmak mümkündür. Bununla beraber, uzun seneler (logi) ve onun nispet şekli olarak teklif edilen (logik, logisel, logice) gibi ekler (loji ve lojik) ekine tercih edilmedi, psikolojik ve bakteriolojikin yerlerini (psikologisel, psikologik, psikologice, bakteriyologisel, bakteriyologice) tutmadı ve tutamadı. Bunun sebebi (loji) nin Fransız fonetiğine uygun olması değil, bu ve bu ekin nispet şeklinin bizim dilimize daha uygun ve kolay gelmesidir.)

***

Kendisile senelerdenberi tıb dili üzerinde çalışılan her toplantıda çok defa yanyana çalıştığımız ve fikirlerinden istifade ettiğimiz değerli hocam, Prof. Kemal Cenab, (7 ilkteşrin 941) tarihinde (Ji'mi, Gi'mi diyelim?) adlı yazısile (loji) ekini kullanmanın (tanzimat hastalığı) adı verdiği (Fransızca severlik iptilâsı) ndan doğduğunu ileri sürerek bu ekin yanlışlığını kabul etmekte ve yazılarını bu mevzua dair bu sütundaki fikirlerimi okuduktan sonra kaleme aldıklarını hissettirmektedir.

Yazısında gösterdiği arzuya uyarak, bir münakaşa kapısı açmağa ben de taraftar olmadığım halde (loji) ekini kullanan münevverlerimizin ve ilim adamlarımızın büyük bir kısmını, ilim alanımızda artık mevcud olmıyan bir iptilâ ile itham eden bu yazıya cevab vermekten kendimi alamadım.

Benim bildiğim; tarihimizin Tanzimat Hattile başlıyan devrinde; idare ve siyasetimizde Fransız ve fransızca severlikten ziyade, bir Avrupalılaşma arzu ve meyli; memlekette medenî Avrupa gibi, kanunu hâkim kılmak, birliği, adaleti tesis etmek; faydalı bir inkılâb yaparak Avrupa medeniyetine yaklaşmak ideolojisi yaşamakta idi.

Herhalde tarihimizin bir dönüm noktası, hayırlı bir eser sayılabilen; siyaset, idare ve iktısadcılığımızın çehresini, üstün kültürlü memleketlerinkine benzetmeğe çalışılan bu devirde, fransızcaya ve Fransızlara bir çok sebeblerin tesirile bir yakınlık gösterilmiş ve Fransız kültürü taklidciliği yapılmışsa, yarım asırık ve belki de daha fazla hayatı olan bu yakınlığın kültürümüz üzerine tesiri elbet olacaktır. Devirlerin cemiyetler üzerine, cemiyetlerin de birbirinin dilleri üzerindeki tesiri inkâr edilemez.

(Loji) nin dilimize bu gibi tesirlerle girmiş olduğunu kabul etsek bile, bu ekin (logi) ekine dilimizdeki rüçhanlığının bundan ileri geldiğini kabul edemiyeceğim. Dilimiz, (jeneral) i (general) aldı, geometri, coğrafya gibi Fransız gibi söylemediğimiz kelimeleri kullanıyor, ilim adamlarımız (insulin ve embriyoloji) yi (ensülin ve ambriyoloji) ye tercih ediyorlar, dilimizin malı olmuş nice yabancı asıllı kelimeler var ki fransızcadan gelmiş değildir.

O halde (loji) ve (lojik); rakibi olan (logi, logisel, logice, logi) gibi şekillere rüçhanlığı; dile daha sevimli gelmesindendir, burada hâkim olan bayrak ve milliyet değil; şive, uygunluk ve sevimliliktir. Dil zorlanmamalıdır, dil ve şive, niçin ve neden gibi sualleri cevabsız bırakabilir. Dil sevdiğini benimser. Her ağac, her aşıyı kabul etmez; ağac aşıyı sevmeli, aşı da ağaca uygun olmalıdır.

Yalnız bir fizyoloji üstadı değil, ayni zamanda kıymetli bir hekim olan hocamın, bahis mevzuu edilen terim işinde çalışanlar ve bunları kullananlar için koydukları teşhise iştirak edemiyorum; çünkü, ben (enterne etmek, oraj, lojman) gibi kelimeleri kullananlarla herhalde dil yapmak için değil, milletlerarası mahiyeti olan İzmir sergisine gelen yabancılara kolayca bir fikir vermek için «İzmir enternasyonal fuarı ransönyeman bürosu» klişesini yapanları; ilim adamlarımız ve dilimizle uğraşanlarımızla bir arada görmüyorum.

Biz, tıb terminolojisi alanındaki çalışmalarımızda kendilerinden yalnız bu (loji) gibi bir kaç ekle, dilimizin malı olmuş bazı kelimelerin yazılış ve okunuş şekillerinde ayrılmış bulunuyor ve kendilerini çokluğun bulunduğu bizim tarafa çekmeğe çalışıyorduk.

Değil bir ilim adamı ve edibin; dilini bilen herhangi bir Türkün dilinden ve kaleminden (bora, fırtına sağanak) varken (oraj) çıkacağını ummuyorum. (Yalnız, boranın Slavca olduğu ve şimal rüzgârı manasına geldiği ve hatta, poyrazın grekçe vorias'dan geldiği söylenir. Poyrazı ve borayı denizcilerimiz veya başkaları dilımize sokmakla herhalde bir nevi Tanzimat hastalığı geçirmişler midir acaba?

Dilimizin inceliklerini bilenlerin (enterne etmek) ten hoşlandıklarını da zannetmiyorum. Bunda, hocamın hassasiyetleri işaret ederek andıkları sayın meb'uslarımızla aramızda ayrılık yoktur. Fakat bir dilci, telefon etmek (telefonne etmek değil), telgraflamak, tellemek, nikellemek gibi (enternlemek) kelimesini ortaya atsaydı ben, şahsan bu kelimeyi kullanmağa taraftar olabilirdim. Bu (oraj) kelimesile (etimoloji) kelimesi bir olamaz, ben (loji) ekini kullananları; dilde, zübbe temayüllerile, ucubeler meydana getirenlere karşı ancak kullanılabilen bir ithamdan tenzih ederim.

Prof. Saim Ali Dilemre'nin (Dil bilgisi) kitabında (etimoloji, morfoloji, psikofizik) gibi kelimelerin bulunduğunu, sayın meb'us Besim Atalayın da (Türkçe davası) adlı seri halindeki yazılarının birinde; (gıram ve fırank'ı, gram ve frank şeklinde yazmanın; frenge benzemek arzusundan ileri gelme bir zübbelik) olduğunu ve türkçemizin sesinde, gramerinde ve yazısındaki kendine mahsus karakterlere ehemmiyet verilmesi bakımından takdir ettiğim hassasiyetini sayın hocama göstermek isterim.

Otomobil, enstitü, jest, jüri, jilet, laboratuar, gardrob, randevu, şans, şık, sinema, iskelet, kışe gibi fransızcadan; futbol, voleybol, nakavt, garden-parti gibi ingilizceden, konturato, makine, çimento, banka, fatura, ordino gibi italyancadan, sanatoryum, gimnasyum, akvaryum, statuko gibi lâtinceden dilimize gelen kelimelerin hepsini etimolojik yazı ile yazmaya lüzum görmeyip kendi dilimize ve yazımıza uygun gelen şekilde söyler ve söylendiği gibi yazarsak hepimiz Tanzimat hastası mı sayılırız? Acaba sayın hocamız son yazısında, (akademik ve fonetik) kelimelerini kullandılar diye ayni çerçeve içine kendilerini de almak mı lâzım? Hiç bir zaman ben bu fikirde değilim ve değildim.

Kendi sahamızda; ihtısas dilimize Fransız terimlerini değil; milletler arasında kullanılan kelimelerden bize en uygun ve en kolay gelenlerini almağı ve aldıktan sonra da onu, bize en uygun gelen yazı ve gramer kurallarile kendimize maletmek prensipile hareket ettiğimizi kendileri de bilirler.

İçtimaî, siyasî ve idarî bir çok işlerimizde olduğu gibi dil ve yazıda da (biz; bize benzeriz) vecizesini tekrarlayabiliriz. Bununla, dilde ve yazıda da kendi karakterimizi tebarüz ettirmek istediğimizi anlatmış oluruz

(Loji) sonekini kullanmamız, Fransızlara benzediğimize misal değil, bilâkis bu ekte kendimizden başka kimseye benzemediğimize misal olabilir. Fransızlara benzememek için (loji) yi istemiyenler, acaba (logi) şeklinin başka milletlere benzemediğine mi kanidirler?

Grekçe asıllı (physichos) fransızca (physique), almanca (physik), ingilizce (physic), italyanca (fisico), rusça (fizica), helence (fisik) şeklinde yazılır. Dilimiz bunu (fisik veya fizik) şeklinde alırsa ve okunduğu gibi yazarsa bu Tanzimat hastalığı mı olur?

Hocamız, fizyoloji yerine (fisiolog), fizyolojik yerine de (fisiologice) denebilir buyuruyorlar. 18 senedenberi kendilerinin ve 12 senedenberi de pek çoğumuzun bir çok mecburiyetlerle içine karıştığı bu dil davamızın bu kadar senelik tecrübelerden ve bilhassa laboratuarlarda bu bakımdan yaptıkları (tecrübî ruhiyat) denemelerinden sonra da çehresini ve şeklini değiştirmişse ve hatta değiştireceğe de hiç benzemiyen (psikolojik ve etimolojik) gibi nispet şekilleri yerine (psikologice, etimologice) yi tutturacak ve sevdireceklerine ve bu işin yeniden başlaması lüzumuna el'an kani bulunuyorlar ve fikirlerini yayacak taraftar buluyorlarsa ben koydukları ve aldandıkları hastalık teşhisini şahsım için kabul ediyorum.

Ya; mikroskopik ve bakteriyolojik yerine (mikroskobca, bakteriologice) gibi yeni icadlar dilimizde tutunmadığı takdirde ne diyelim?

Diyecek ve yapılacakları, dilimizle dilcilerimize, gencliğimize ve dil tarihimize bırakır, bu konu üzerinde sözlerimizi, münakaşayı devam ettirmeden burada keseriz.

Dr. Zeki ZEREN

Teşekkür

Refikamın mühim bir ameliyatını Haseki Nisa hastanesinde büyük bir mufavfakiyetle icra eden sayın profesör doktor Tevfik Remziye ve hastane doktorlarından İsmail ve Safi ile Vedia ve Nigâra en derin teşekkür ve minnetlerimizi arzeder, hemşire ve hastabakıcıların gösterdikleri şefkat ve ihtimamdan dolayı da kendilerine şükranlarımızı sunarız.

Beyoğlu Havagazı memurlarından
Hayri İrgen

BU AKŞAM
İPEK
Sinemasında
Bayram haftası için senenin en muazzam aşk ve kahramanlık şaheseri başlıyor.
TÜRKÇE SÖZLÜ ve TÜRK MUSİKİSİ
Türk kahramanlık ve civanmerdliğini canlandıran şahane film.
SALÂHADDİNİ EYYUBİ
ve
BOZ ASLAN
2 devre 13 kısım hepsi birden
Boz Aslan şarkılarını söyliyen MÜNİR NUREDDİN — Yeni şarkıları ve bütün musikiyi hazırlıyan: Üstad SADEDDİN KAYNAK — Selmanın şarkılarını söyliyen Müzeyyen SENAR

Şehir haberleri

Cumhuriyet bayramı

Ankaraya gidecek izciler yarın hareket ediyorlar

29 Teşrinievvel Cumhuriyet Bayramına aid hazırlıklar devam etmektedir. Bu seneki vilâyet balosu da Taksim Kazinosunda verilecektir.

Mekteblerde de Cumhuriyet Bayramı hazırlığına hararetle devam olunmaktadır. Büyük inkılâbın mahiyeti hakkında muallimler talebeyi tenvir etmektedirler. Ayrıca, Türkçe derslerinde bu mevzu etrafında tahrir vazifeleri verilmektedir. O gün mekteblerde müsamereler tertib edilecek; talebe velilerinin bulunacağı bu müsamerelerde millî piyesler temsil olunacaktır. Şehrimizdeki merasime iştirak edecek talebeler provalara başlamışlardır. Diğer taraftan, Ankarada yapılacak büyük geçid resmi için, İstanbul mekteblerinden seçilen 384 kişilik izci kafilesi yarın, Bölge San'at Okulu Müdürü Yusuf Ziya Etimanın idaresinde Ankaraya hareket edecektir.

Beyker ticarethanesi hakkında karar verildi

Beyker ticarethanesi aleyhindeki ihtikâr davası, dün karara bağlanmıştır. İstanbul İkinci Asliye Ceza mahkemesi, bu ticarethanenin, Fiat Murakabe Komisyonunca gösterilen kâr hadlerini aşarak fazla fiatla ayakkabı sattığını sabit görmüştür. Ancak satışta temin edilen menfaat miktarı az olduğu neticesine varılmıştır. Mağaza müdürü Salamon Serera ile kundura kısmı şefi Dimitri otuzar lira ağır para cezası ödemeğe mahkûm olmuşlardır. Mağaza da on gün müddetle kapatılacaktır.

Sebze fiatları

Son günlerde sebze fiatlarında hissedilir bir yükseliş vardır. Bu pahalılığın mevsim sonu münasebetile sebze istihsalinin azalmasından ileri geldiği iddia olunmakta ise de, lâhana, prasa, ve ıspanak gibi kış sebzelerinin fiatları da geçen seneki fiatlara nazaran hayli yükselmiş olması dikkati çekmektedir. Son günlerde Anadolu yakasındaki bostanlardan hale bol miktarda sebze gelmeğe başlamıştır.

Yağ fiatları 16 kuruş birden yükseldi

Fiat Murakabe Komisyonu dün yaptığı içtimada Trabzon yağları toptan ve perakende fiatlarını kiloda 16 kuruş yükseltmiştir. Bu suretle Trabzon yağının topton fiatı 120 kuruştan 132,5 kuruşa, perakende kilosu da 134 kuruştan 150 kuruşa çıkmıştır. Buna sebeb olarak Trabzon yağı fiatının menşeinde yükselmiş olması ve oradaki Fiat Murakabe Komisyonlarının bu yükselişi resmen kabul etmiş bulunmaları gösterilmektedir.

Komisyon, yeşil mercimeğin toptan fiatını da 25 kuruş on paraya çıkarmıştır. Bu suretle perakende olarak 24 kuruş yerine 29 kuruşa satılacaktır. Uzak semtlerdeki bakkallara kiloda 20 para nakliye zammı verilmiştir.

Odun beyannameleri

Fiat Murakabe Komisyonu, ellerinde odun bulunan tacirlerin beş gün zarfında vermeğe mecbur tutuldukları beyanname müddetini 20 gün uzatmıştır. Bu suretle odun tacirleri ellerindeki kesilmiş ve kesilmemiş odunlara aid beyannameleri ikinciteşrinin beşinci günü akşamına kadar vilâyet, kaymakamlıklar veya Fiat Murakabe bürosu şefliğine vereceklerdir.

Bayram tatili

Ramazan bayramı münasebetile resmî daireler çarşamba gününden itibaren pazartesi gününe kadar kapalı olacaklardır.

Beşiktaş - Taksim otobüsleri

Beşiktaşla Taksim arasında işleyen Tramvay İdaresinin otobüsleri benzin vaziyetinden dolayı kaldırılmıştı. İdarece bunların benzini temin edildiğinden yeniden seferler başlamıştır.

120 çift otomobil lâstiği

İstanbul şehri için 120 çift otomobil lâstiği verilmiştir. Bunların tevziatı bayram ertesi yapılacaktır.

Askerî musahabe

Harblerde zayiat

Yazan: Emekli General **H. Emir Erkilet**

Dünkü yazıda, eski ve yeni zaman muharebelerinde insan zayiatının miktarlarından bahsetmiş ve ateşli silâhların icad ve tekemmülündenberi harblerde yaralanan ve bilhassa yaradan ölenlerin sayısının gittikçe azalmış olduğunu ileri sürmüştüm. Resmî veya takribî istatistikleri azçok neşredilebilmiş olan geçen 1914-1918 harbinin insan zayiat cetvelini tetkik neticesinde de gördük ki, muharib devletler üstüste her yıl vasatî 2,2 milyondan bütün harb müddetince 8,7 milyon ölü vermişlerdir.

Bu rakamlar, bütün muharib devletlerin vasatî asker yekûnu zannolunan takriben 22 milyona nispet edilince, yalnız bir harb yılı için ölü zayiatı, mevcudun ancak % 9,9 ve dört yıl için % 39,5 miktarına baliğ olduğu görülür. Bu nispet üstüste bütün muharib milletler için topyekûn yapılmıştır. Tarafları biribirlerinden ayırdığımız takdirde, orta Avrupa devletlerile müttefiklerinin (yani Türkiye, Bulgaristan, Avusturya, Macaristan ve Almanyanın) geçen Büyük harbde üstüste çıkardıkları asgarî 7,60 ve azamî 11,86 milyon askerin vasatisi olan 9,72 milyondan 7,05 milyonu yani % 72,4 miktarı yaralanmış ve 3,20 milyonu yani %31,8 kadarı ölmüştür. İtilâf devletlerinden harbin başından sonuna kadar devam eden yalnız Fransa ile İngilterenin üstüste çıkardıkları asgarî 3,92 ve azamî 10,50 milyon askerin vasatisi olan ortalama 7,07 milyondan 6,44 milyonu yani % 91,09 kadarı yaralanmış ve 2,24 milyonu yani % 31,68 miktarı ölmüştür. Görülüyor ki her iki taraf ölülerinin ordu mevcudlarına nispeti yüzde hemen ayni miktardadır. Yaralı yüzdeleri arasındaki cüz'î fark ise iki taraf ordularının bilhassa müstemlekelerde ve müstemlekemsi memleketlerde muhtelif şartlar altında harbetmiş olmalarından ileri gelir.

Yukarıdaki hesablar dört harb yılı içindir. Yaralı ve ölü nispetleri bir harb yılına irca edilirse müttefik orta Avrupa devletlerinin bir senedeki yaralılarının % 18,1 ve ölülerinin % 7,9 kadar olduğu, İngiltere ve Fransanın da bir yıldaki yaralılarının ceman % 23 e ve ölülerinin, tıpkı orta devletlerininki gibi % 7,9 a baliğ olduğu görülür. Daha yukarıda bütün muharib devletlerin üstüste ölü zayiatının % 9,9 olmasına gelince bu, geçen yazımıza dercettiğimiz cetveldeki bütün muharib milletlerin harbe ayni zamanda başlayıp ayni zamanda harbi bitirmiş olmamalarından ve bazılarının (Belçika, Sırbistan, Karadağ, Rumanya ve Rusya gibi) harb bitmeden mağlûb olarak sahadan çekilmiş olmaları dolayısile umum muharib devletler için takriben kabul ettiğimiz vasatî 22 milyonun hakikatte biraz daha fazla olması lâzım geldiğinden ileri gelir. Çünkü cetvele dikkat edilirse Rusyanın harbin başındaki kuvveti takriben 5 milyon olarak kabul edildiği halde 1927 de tamamile dağıldığı zamanki mevcudu cetvele ithal edilememiştir. Halbuki bu mevcudun hiç olmazsa 8 milyon olduğu kabul olunursa o zaman Rus orduları mevcudunun vasatisi 6,5 milyona çıkar ki cetvele göre bu miktar, bittabi yanlış olarak, yalnız 2,5 milyon hesab edilmiştir. O halde aradaki en az 4 milyonu 22 milyona zammederek elde edilecek olan 26 milyona umum milletlerin ölü yekûnu olan 8,7 milyon nispet edilince dört harb yılı için % 33,46 ölü miktarı hasıl olmuş olur. Bu da dörde taksim olunmakla yalnız bir harb yılı için % 8,36 ölü nispeti meydana gelir.

Geçen yazıdaki cetvelde, yalnız Rusyanın değil Belçika, Rumanya, Sırbistan ve Karadağ devletleri için de sadece asgarî yekûnlar dahil bulunduğundan yekûnlarda bir aksaklık olmak ve yukarıda bulduğumuz 26 milyon vasatî yekûna bunlardan dolayı hiç olmazsa daha yarım milyon zammetmek iktıza eder. Bu takdirde umum devletlerin dört yıllık ölü zayiatı, bilcümle muharib devletlerin dört harb yılındaki mevcudlarının vasatî yekûnu olması iktıza eden 26,5 milyona nispet edilirse % 32,83 rakamı elde edilir; bunun dörtte biri olan % 8,2 de umum devletlerin bir senelik ölü kayıblarını ifadeye yarar ki bu rakamla müttefikler ve İngiltere ve Fransa için yukarıda bilhesab elde ettiğimiz % 7,9 ölü zayiatı nispeti arasında büyük bir fark olmadığı anlaşılır. Filvaki geçmiş harblerin zayiat istatistikleri, muharib taraflardan birinin bilhassa büyük bir felâket ve musibete uğraması halinde, iki tarafın yaralı ve ölü miktarlarının ordu mevcudlarına göre yüzde nispetleri arasında büyük farklar olmıyacağını gösterir. Bazı cüz'î farklar varsa bunlar daima mağlûb olmuş taraflar aleyhinde tecelli etmişlerdir.

Ayni istatistikler, yaralıların ekseriya yarısına yakın miktarlarının öldüğünü gösterir. Bununla beraber sıhhî hizmet teşkilât, teçhizat ve hazırlık dereceleri yüksek olan ordularda ölü zayiatının yaralı miktarlarına nispeti hissolunacak derecede azalır. Meselâ bizim geçen Büyük Harbde, takribî olmakla beraber, ceman 600,000 yaralımızın yarısı yani 300,000 i ölmüştür. İstiklâl harbinde ise 31,173 yaralımız olduğu halde gerek muharebeler esnasında ve gerek hastanelerde yaradan şehid olanların sayısı 9167 dir. (662 si subay, 8505 i er).

Geçen yazıdaki cetvelle, yukarıdanberi serdolunan rakamlar ve hesablar ancak mukayeseler yapmak için nisbî bir kıymet ifade ederler. Bunlara göre meselâ yalnız Almanyanın geçen harbdeki zayiatile meşgul olursak şu neticelere varırız: Alman ordusunun harbin bidayetindeki mevcudu 3,9 milyon iken harbin sonunda 8 milyon olmuştur. Bunun her sene ve hatta her altı aydaki mevcudları elimizde bulunmadığından sade ilk ve son rakamlara göre vasatî yaparak 5,95 milyon rakamını buluyoruz. Bunun 4.267.200 ü yaralandığı ve 1.809.600 ü maktul düştüğü için dört senede % 71,6 yaralı ve % 30 ölü olmuştur. Bir harb yılına düşen yaralı buna göre % 17,9 ve ölü de % 7,5 tir.

Fakat bu hesablar tamamile doğru olamazlar. Çünkü evvelâ yaralıların yarısına yakın miktarı, iyileşip tekrar cepheye gittiklerinden, hatta bunların çoğu 2 ve 3 defa yaralanarak tekrar tekrar cepheye gittiklerinden yaralı yekûnlarile mevcud yekûnlarının birbirine karışacakları ve bu yüzden yaralılar ve maktuller nisbetinin hakikatten daha fazla olacağı aşikârdır.

Hakikî rakamları ve nisbetleri bulmak için her harb ayının seferî mevcudlarile o ayda vukua gelen yaralı, ölü miktarlarını tesbit etmek iktiza eder. Alman orduları için yapılan böyle teferrüatlı hesablardan şu neticeler çıkmıştır:

Seyyar orduda bütün harb müddetince bir yaralıya karşı 3 hastalık vak'ası olmuştur. Kezalik Alman seyyar hastanelerinden hizmete elverişli olarak cepheye dönen bir yaralıya mukabil 4,5 kişi hizmete elverişli olmıyarak taburcu edilmiştir. Bu hastanelerde vefat vakalarına gelince, bunlar, hastalıktan 1 ve yaradan 3,7 dir. Bu hesablara göre Alman ordularının bir yıllık ölü miktarının hakikî yekûnlara nisbeti % 2.93 ü tecavüz etmemektedir. 1870-71 harbinin ölü nisbeti ise bir yıl için 3,67 dir. Bu da silâhların tekemmül etmesile zayiatın azaldığını ayrıca gösterir.

Bu izahata göre sayın okuyucular artık şimdiki muharebelerde sırf propaganda maksadile neşrolunan zayiat rakamlarına inanmak lüzumunu hissetmezler.

Geçenlerde Sovyetler Birliği kendi zayiatlarının 230,000 ölü ve 720,000 yaralı olarak gösterdiler ki bu rakamlara inanmamak için ciddî bir sebeb yoktur. Çünkü Sovyetlerin garb cephesindeki umum mevcudunu 5 milyon olarak kabul ettiğimiz takdirde 230,000 ölü % 4,6 demek olur. Yaralılar da ölülerin bir mislinden daha fazla olduklarından 720 bin yaralı istatistiklere uymaktadır. Bununla beraber yalnız üç aylık bir harb için olan bu rakamlar geçen Büyük Harbe nisbetle yüksektir. Maamafih tahsisan Rusların geçen Büyük Harbde hemen her milletten fazla nisbetlerde ölü ve yaralı verdikleri dıkkate alınırsa kendileri için bu rakamlar normal sayılabilir.

Yalnız Sovyetlerin Almanlara atfettikleri 2 veya 2,5 milyon zayiatta pek fazla bir mübalâğa vardır. Bahusus Sovyetlerin zayiatı ölü ve yaralı olarak cem'an yalnız 950,000 olduğuna göre Alman zayiatının tabiî olarak bundan daha aşağı olması iktıza eder. Çünkü yukarıdanberi serdolunan muhtelif harblerin zayiat istatistiklerile de sabit olduğu veçhile galib gelen ve muvaffak olan orduların yaralı ve ölü zayiatı, muharebeler kaybederek mütevali ricatler yapan tarafa nisbetle daima daha azdır. Bunun için Sovyetlerin ölü ve yaralı zayiatı ne olursa olsun Almanlarınkinin behemehal onlarınkinden daha az olması zarurî ve tabiidir. Bundan başka teslihat, teşkilât ve talim ve terbiyeleri yüksek olan orduların bu hususlarda ikinci mevkide bulunan ordulardan daima daha az zayiat verdikleri de tarihle ve tarihî zayiat listelerile sabittir. Çünkü onlar, en az zayiatla azamî muvaffakiyet elde etmeyi geri ordulara nazaran daha iyi bilirler.

Sovyetler zayiatının Almanlarınkinden daha fazla olmasını icab ettiren diğer bir sebeb de her halde Sovyetlerin bugün sonsuz insan kaynaklarını sarf ve israf ederek büyük bir inadla muharebe etmekte olmalarıdır. Sovyetlerin bu kadar azim miktarlarda uçak, top ve tank kaybetmelerine rağmen, Almanlarınki gibi müthiş bir taarruz ve sadme kuvvet ve kudretine malik ordulara karşı bu derece insan feda ederek büyük mukavemetler gösterebilmelerinin maddî ve manevî sebeblerini araştıracak olan tarih büyük ölçüde insan can ve kanının heder edilmiş olduğunu tesbit edecektir. Bununla beraber toprağa bu derece yapışarak gösterilen bu inadlı mukavemetler, Sovyet ordularının mütevali surette mağlûb ve imha edilmelerinin başlıca sebebi olarak gösterilecektir.

H. E. ERKİLET

Yoksul talebeye yardım

İlkokul Yoksul Çocukları Himaye Birliği dün toplanmış, kaza Himaye Cemiyetlerinin hesablarını tetkike başlamıştır. Fakir çocuklar menfaatine, kazalarda verilen müsamerelerden 1500 lira varidat temin edilmiştir. Bundan başka birliği, gümrüklerdeki sahibsiz eşyadan da bir miktar verilmiştir.

14 bin kilo kalay

Dün şehrimize yeniden 14000 kilo kalay gelmiştir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Tebliğ değil bulmaca

Harb tebliğleri, eskidenberi, pek açık yazılmazdı; fakat bu harbde, büsbütün esrarlı ve muammalı bir şekle bürünerek karşımıza öyle çıkıyorlar. Alman resmî tebliğleri, ekseriya, bir netice alınıncaya kadar, sadece *«Harekât plân dairesinde muvaffakiyetle inkişaf etmektedir»* diyor, yer zikretmiyorlar. Almanlar, bazan bir şehri aldıkları halde, bunu bir hafta gizli tutarak, Rus tebliğlerinden sonra bildiriyorlar. Nitekim Briansk için, böyle olmuştu. Almanlar, resmî tebliğlerindeki bu ketumiyeti, cephenin vaziyetinden günü gününe tamamile haberdar olamıyan Rus kumandanlarına faydalı malûmat vermemek maksadına atfediyorlar. Acaba sebeb, bu mu?

Ruslar ise, resmî tebliğlerinde, günlerce *«Kıt'alarımız bütün cephe boyunca muharebe etmişlerdir»* cümlesile iktifa ediyorlar; bazan da bu cümleye bir *«anudane»* sıfatı ilâve ettikleri oluyor. Bu tebliğler isim zikrettikleri zaman da meselâ *«Smolensk istikametinde»* demekle vaziyeti aydınlatmıyor; bilâkis büsbütün karıştırıyorlar. Geçen harbde vaziyet kötüleştiği zaman, sadece müphem bir şekilde «... bölgesinde» denilirdi. Şimdi «istikamet» kelimesi moda oldu amma bu söz pek lâstiklidir. Meselâ *«Smolensk istikametinde düşmanla şiddetli muharebeler olmuştur»* denilince bu *«istikametinde»* tabiri ne ifade eder? En nikbin şekilde tefsir edince Smolenskin garbında, bu şehre doğru yürüyen düşmanla muharebe edildiği manasını çıkarmak lâzım gelir. Halbuki bu tabirin, Smolenskin şarkındaki muharebeler için de kullanıldığını gördük. Onun için, bazı arkadaşlarımızın yaptıkları gibi öğretmenlik ederek *«Smolensk istikametinde»* dememeli, *«Smolensk şarkında, garbında, şimalinde veya cenubunda»* demeli, diyeceğiz.

Son zamanlarda, Rus haberlerinde, bir de şu şekle rastlamağa başladık: *«Beş gündenberi K şehrinde ve etrafında muharebeler olmaktadır.»* Hatta Moskova radyosunun dünkü gazetelerde çıkan bir haberinde şöyle bir cümle vardı: *«Viyazma kesiminin sol cenahında düşman ağır kayıblar pahasına B bölgesinde Rus mevzilerinde ilerlemeğe muvaffak olmuştur.»*

Ruslar da, *«K şehri»* ve *«B bölgesi»* rumuzile matematik meseleleri halleder gibi, haberler vermelerine sebeb olarak Alman kumandanlığını vaziyetten haberdar etmemek bahanesini ileri sürüyorlar. Küçük Alman birliklerinde bile sırtta taşınır telsizler bulunduğuna göre, bu faydasız bir ketumiyet değil midir? Kaldı ki B bölgesinde Rus mevzilerine giren Almanlar, nerede bulunduklarını en az hasımları kadar bilirler; çünkü bizzat oradadırlar. Demek ki bu ketumiyet dahile ve bitaraflara karşıdır. Bütün bu kasdî müphemiyet ve vuzuhsuzluklar içinde, harb hareketlerini takib etmek, gazetelerdeki bilmece ve bulmacaları halletmekten çok güç oluyor.

Vali Ankaraya gitti

Vali ve Belediye reisi Dr. Lûtfi Kırdar vilâyet ve belediye işleri hakkında alâkadar makamlarla temasta bulunmak üzere Ankaraya gitmiştir.

Foto Namık sergisi

Gazete fotografçılığı san'atinde hakikaten üstad olan arkadaşımız Namık Görgüç, yirmi iki senelik fotografçılık hayatının eserlerinden mürekkep çok güzel bir sergi hazırlamıştır. Bu sergi, teşrinievvelin 25 inci cumartesi günü saat on beşte Eminönü Halkevi salonlarında açılacaktır.

Arkadaşımız, bu sergide, meslek hayatında tesbit ettiği vak'aların en şayanı dikkat pozlarını teşhir etmektedir. On bini aşan klişe arasından seçilen 952 resim, yalnız en güzel çekilmiş pozlar değil, ayni zamanda inkılâb tarihimizin de birer vesikasıdır. Sergi on beş gün devam edecek ve her gün 14 ten 17 ye kadar, pazar günleri de 10 dan 12 ye kadar ziyaretçilere açık bulunacaktır.

Mes'ud bir akid

Eski şehbenderlerden müteahhid Yakub Dikmen'in kızı Leylâ Dikmen ile Hendek müddeiumumisi Osman Kavrağın nikâh merasimi dün Kadıköy nikâh memurluğunda güzide bir davetli huzurile yapılmıştır. Eski gazeteci arkadaşlarımızdan olan Osman Kavrağa ve refikasına hayatta saadetler dileriz.

KUDRETİN ZAFERTACI . . . SAN'ATIN ŞEREF ABİDESİ . . .
Dünyaya yalnız büyük şaheserler yaratan dâhi rejisör CECİL B. DEMİLL'in harikası olan TAMAMEN RENKLİ
ZAFER ORDUSU
MÜSTESNA OLARAK BU AKŞAM
LÂLE SİNEMASINDA
FEVKALÂDE MÜSAMERE OLARAK
GARY COOPER — MADELEİNE CARROL — PAULETTE GODDART — PRESTON FOSTER — AKIM TAMIROFF
un hayat verdiği bu şaheser bütün İstanbulu alkıştan sarsacaktır.
İLK AKŞAM için numaralı yerler bu sabahtan itibaren kapatılmaktadır.
TELEFON: 43595

Küçük hikâye

Beygirler

Nakleden: **Ahmed Hidayet**

Beygirler, «Harb Levazımı Tedarik Etme Komisyonu» na muayeneye gidiyorlar. Kır, doru, kişmiri, siyah, çeşid çeşid renkte, uyuz, topal, hasta, sağlam her cins ve neviden ardı arkası gelmiyen at sürüleri sokakları tıkadıkları için oralardan geçmenin imkânı yok... Sayısız nal sesleri uzaklara kadar gidip tekrar şehrin ufuklarında gürültülü akisler uyandırıyor.

Öğle yemeğini yemek için büyük lokantalardan birinin caddeye nazır bir masasında oturuyorum. Her vakit buraya geldiğimi zannetmeyin... Bu gün bir tesadüf neticesi uğradım. Çok kibar ve pahalı yer... Ancak altı pengöye -bizim paramızla 150 kuruş- insan karnını doyurabiliyor. Kapısının önünde elli otomobil bekliyor... Müşterileri banka müdürleri, yüksek rütbeli memurlar, büyük tüccarlar gibi hep zengin adamlar... Bir de şık ve güzel kadınlar.

Parlak üniformalı zenci çocuklar, boyunlarındaki küçük birer sandık içinde sigara ve çikolata paketleri dolaştırıyorlar... Köşede fevkalâde bir çingene orkestrası... Hesab puslaları, üstüne peçete konmuş tabaklarda sunuluyor.

Dışarıda hâlâ nal sesleri hâkim... Tramvay çanları, motör gürültüleri bile bu seslerin arasında kayboluyor.

Yanımdaki masada oturan sarışın genc kadın, yaşlı ve tek gözlüklü erkeğe:

— Öf, diyor, bıktım bu takırdıdan...

Salon oldukça serin... Çıplak omuzlarını bir çift mavi tilkinin kucakladığı kadın cidden güzel... Gözleri mavi... Sol elinin parmaklarının birinde tek taş pırlanta bir yüzük parlıyor.

Erkek, oturduğu yerden doğrulup sokağa bakarak cevab veriyor:

— Atlar muayeneye gidiyorlar!

Genc kadın dirseğini masaya dayayıp edalı edalı gerdan kırıyor:

— Hay Allah müstahakkını versin, diyor, bizi rahatsız eden şey nal sesleriymiş meğer... Şimdi anladım.

O da, gözlerinde sihirli bir mavilik, parmağında göz kamaştırıcı bir taş, omuzlarında tilkiler, ayağa kalkıyor.

Beygirleri iyice seyir için önümüzdeki balkona çıkanlar bile var. Herkes nazarlarını rengârenk kafileye dikmiş, nal seslerine kulak vermiş, dikilip duruyor. Fakat, muhakkak ki her beynin içinden bir başka fikir, bir başka düşünce geçiyor.

Biraz ötemizde Tuna, daimî şıpırdısile akıyor... Güneşin huzmeleri küçük dalgacıklarla cilveleşiyor...

Kısraklardan birinin yanında küçük bir tay... Henüz altı aylık var, yok... Altı yaşında bir çocuk gibi zıplaya, sıçraya yürüyor; yalnız, ne var ki, bu, henüz memeden kesilmemiş... Boynundan geçirilen bir iple annesinin sırtındaki semere bağlanmış... Zavallı kısrak kim bilir, ayaklarında kaç yüz kilometrenin terini ve yorgunluğunu, ruhunda da yavrusunu birlikte sürükleyip götürmenin azabını taşıyor.

Lâkin, küçük hiç de bitkin ve bezgin görünmüyor... İnce bacaklarını o kadar mevzun ve neş'eli atıyor ki, ilerlerken zayıf karnı titremiyor bile... Yelesi dik, her tarafı muntazam... Belli ki ileride çok güzel bir beygir olacak!

Bir aralık tay, birdenbire geri kalıyor... Başını annesinin bacakları arasına sokuyor. Muhakkak ki yavrucak, o hareketi bu gün ilk defa yapmıyor... Durup durup kişnliyor... İnce, acayib ve çocukça bir sesi var... Fakat kişneme keskin ve neş'eli değil... Müteessirane... Hepimizin üstünde bir hıçkırık tesiri yapıyor.

Belli ki biçare aç... Meme emmek istiyor. Anne, yavrusunun tarafına başını çeviriyor, onun sırtını koklayıp yalıyor... Tatlı bakışlarla:

— Biraz sabret canım, demek istiyor, burada imkânı yok!

Birlikte yürümeğe devam ediyorlar. Tay, biraz sonra yeniden kısrağın bacakları arasına sokuluyor... Tekrar başını kaldırıp bakıyor.

— Acaba, niçin muvafakat etmiyor?

Diye hayret içinde kalıyor.. Bir anne çocuğuna meme vermek arzu etmez mi? Yoksa o mu yanlış düşünüyor.

Birkaç adım daha atıyor... Bu sefer, yanındaki diğer bir beygirin, bacakları arasına sokuluyor... O, büsbütün kayıdsız ve hissiz... Evet, annesi öteki; lâkin niçin karnını doyurmasına müsaade etmiyor? Garib şey!

Ahırdan beraber çıktılar... Uzun yolu birlikte katettiler. Orada insanlar daha azdı, zemin daha yumuşak, gök daha parlaktı... Burası neresi? Gidecekleri yer uzak mı? Hepsi birer muamma!

Ama, tay için bir muamma... Yoksa kısrak her şeyin farkında... Yavrusunun karnının acıktığını da biliyor... Ama ne yapsın ki, elinde değil... Sokak ortasında, diğerleri yürüyüp giderken onu tayına meme vermek için durdurturlar mı hiç?.. Buna rağmen biraz geriliyor, tıpkı bir insan yavrusunun annesi gibi şefkatli bir tavır alıyor.

Tay bunu görünce başını hırs ve memnuniyetle kısrağın bacakları arasına sokuyor... İnce dudaklı minimini ağzile memenin ucunu arıyor.

Heyhat, öndekiler ilerlediği, geridekiler arkadan dayandıkları için anne duramıyor... Vakit yok... Yürümek lâzım.

Ne oluyor, ne bitiyor?.. Annesindeki bu naz ve istiğna neye... Zavallı tay hiç birine bir mana veremiyor... Gözlerinde ümidsiz bakışlar, şikâyet eder, inler gibi kişniyor.

Aç, susuz bu işkence daha ne zamana kadar sürecek?

Kır, doru, kişmiri, siyah, çeşid çeşid renkte, uyuz, topal, hasta, sağlam her cins ve neviden ardı arkası gelmiyen at sürüleri sokakları tıkadıkları için oralardan geçmenin imkânı yok... Sayısız nal sesleri uzaklara kadar gidip şehrin ufuklarında gürültülü akisler uyandırıyor.

Mavi gözlü, pırlanta yüzüklü, tilki boğalı güzel kadının yanındaki yaşlı ve tek gözlüklü adam:

— Ah, diyor, ne tatlı, fakat ayni zamanda ne acıklı manzara!..

Sarışın kadın, gözlerinde yeis ve mahrumiyet izleri, kalbinde anne olmak ihtiyacının doğurduğu ıstırabla başını yukarıya kaldırıp mırıldanıyor:

— Ah ne olur Yarabbi, bir çocuğumuz olsa!

Salı 29 Ramazan

	Vasatî saat	Ezanî saat
Güneş	6.19	12.57
Oğle	11.59	6.36
Ikindi	14.53	9.37
Akşam	17.22	12.00
Yatsı	18.54	1.31
Imsak	4.39	11.17

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Japonya yol ağzında

Gerek Japonya, gerek Uzakşarkta ve Büyük Okyanusta ona karşı teşekkül eden demokrasi cephesinde yani İngiltere dominyonları ve müstemlekelerile Amerika ve Felemenk Hindistanının vaziyetinde yeni bir tahavvül görülmüyor. İki tarafın da hazırlık faaliyeti devam ediyor ve bir takım beyanatla bir takım haberler bu hazırlığın iki tarafı meşgul eden en mühim iş olduğunu gösteriyor.

Gerçi Japon gazeteleri, yeni Japon hükûmetinin askerî bir hükûmet olmadığını söylemektedirler. Fakat hükûmet erkânı büyük bir askerî işi başarmak niyetile iş başına geldiklerini saklamıyorlar. Japonya Başvekili Japonyanın hayat veya memat ifade eden bir yol ağzında bulunduğunu anlatarak Japon harbiyesini her fedakârlığa katlanmağa davet etmiş, Japon Bahriye Nazırı da Japon bahriyesinin her ihtimale hazır olduğunu anlatmıştır. Diğer taraftan İngilterenin Uzakşark başkumandanı da Avustralyada askerî tedbirleri tamamlamak için çalışmaktadır.

Fakat bu harbcuyane beyanat ve harekât arasında yeni Japonya hükûmetinin Amerika ile yeniden müzakereler açması ihtimalinden bahsolunuyor ve buhranın en hâd ve en vahim safhasına bu müzakerelerin akamete uğramasile varılacağı tahmin ediliyor.

Amerika ile açılması ihtimalinden bahsolunan bu müzakerelerin mahiyeti ve hedefi malûm değildir. Fakat her neyi istihdaf ederse etsin bu müzakerelerin İngiltere ile Amerikayı ayırmağa yardım edemiyeceği şüphe götürmez. Yoksa Japon siyaseti, Uzakşark işlerinde İngiltere ile Amerikayı ayırmağa muvaffak olduğu takdirde İngilterenin buradaki vaziyeti son derece müşkülleşir, ve İngiltere garbda karşılaştığı tehlikenin bir eşile Uzakşarkta karşılaşır. Onun için herşeye rağmen Japon siyasetinin İngiltereyi Amerikadan ayırmak için bir teşebbüse girişmesi ve bu teşebbüsü neticelendirmek için uğraşması, kuvvetle muhtemeldir.

Bir görüşe göre Japonyanın, hiç olmazsa şimdilik takib edeceği siyasetin hedefi, Amerika ve İngiltere donanmalarını Pasifik ve Uzakşarkta toplamağa mecbur etmek ve böylece bunları Atlantikten uzaklaştırarak Mihver devletlerine yardım etmektir.

Fakat bir çok deliller bu görüşün tam isabetini teyid etmemekte ve Japonyanın bugünkü harbin hazırladığı müsaid zeminden daha fazla istifade etmek azminde olduğunu göstermektedir. Yalnız onun bu geniş istifadeleri ne zaman tahakkuk ettirmek istiyeceği, bu istifadeler uğrunda ne zaman harbe girmeyi kestirdiği henüz belli değildir. Onun şimale doğru mu, cenuba doğru mu hareket etmek istediğini tayin etmek de müşküldür.

Bugün için en galib ihtimal, Japonyanın daha fazla Felemenk Hindistanına göz diktiği ve onun için İngiltere ve Amerika ile harbe girmeyi tercih ettiğidir.

Nitekim iki tarafın da Taylandı kazanmak için sarfettikleri mesai buna delâlet etmektedir.

Fakat Taylandın genişleme lehindeki ihtiraslarının daha fazla Japonya ile anlaşmakla tatmin edilebileceği de açıkca göze çarptığı için Taylandı kazanmak yarışında Japonyanın kazanma ihtimali, İngilterenin karşılaştığı ihtimalden daha zayıf olmadığı muhakkaktır.

Japonyanın Taylandı kazanması ise, Uzakşarktaki rekabet mücadelesinde bir dönüm noktası teşkil eder. Çünkü bu sayede Japonya Singapura son derece yaklaşmış ve Felemenk Hindistanına sıçramak için en kuvvetli sıçrama tahtasını bulmuş olur.

Japonyanın iktısadî abluka altında tutulması yüzünden onun hayat veya memat ifade eden bir yol ağzında bulunduğunu söyliyen Japon Başvekili, belki de yakında harb kararı vermek mecburiyetinde kalacaktır. Fakat bu yakınlığı zamanla ölçmek sırası henüz hulûl etmemiştir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Parasız yatılı talebe

İmtihana giren 4861 talebeden en yüksek not alan 446 sı kabul edildi

Ankara 20 (Telefonla) — Parasız yatılı imtihanlarına 4861 talebe girmiş, en yüksek not alan 446 talebe kabul edilmiştir. Tam not alan bir tek talebe görülmüştür. Bu da, Çatalca Ortadanköy öğretmeni Tahirin oğlu Demirkurttur. İstanbuldan imtihana girerek kabul edilenler şunlardır: İstanbul kız lisesinden Hüsniye, Süeda Ildız, Şükran Aksu, Muallâ Mut, Sabahat Uluocak, Memnune Şenkal, Mehizer Coynaz, Fahriye Aydınlar, Asiye Varan, Hüsniye Erbak, Sabiha Başol, Zekiye Çora, Şükran Türkman. Cağaloğlu ikinci ortadan Müfid Abdullahoğulları, Receb Erdoğdu, Ahmed Halûk Güç, Nihad Erdoğan, Turhan Doğu, Bekir Tekinalp, Fikret Akdoğan, İbrahim Kuloğlu, Zeki Güner, Vehbi Güneşol, Necdet Konuk, Mehmed Sayman, Muzaffer Yılmaz, Necdet Üçokul, Orhan Tuğcu, İrfan Özgen, Ercümend Güder, Tevfik Çal, Süleyman Evci, Hamdi Ali Nemli, Tevfik Özar ve Hüseyin Özden.

Sovyet harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

sürülmüştür. 17 Sovyet tayyaresi kayıbdır.

Almanlar 16 ilâ 20 bin tankla hücum ediyorlar

Londra 20 (a.a.) — Moskovanın, 16 bin ilâ 20 bin Alman tankının iştirakile yapılan üçüncü taarruza karşı müdafaasına İngiliz ve Amerikan tanklarile tayyareleri de iştirak etmektedir.

Baş şehrin, cenub ileri hatlarında, şehre karşı beliren ciddî bir tehdid, Timoçenko tarafından akim bıraktırılmıştır.

Moskovanın 120 kilometre cenubunda

Londra 20 (a.a.) — Moskova radyosu bugünkü pazartesi sabahı şunları bildirmiştir:

Almanlar, Moskovanın takriben 112 kilometre cenubu garbisinde bulunan Maloyaroslavetz'in etrafında bulunan Sovyet mevzilerinin iki cenahını çevirmeğe teşebbüs etmişlerse de, kuvvetli bir mukavemetle karşılaşarak ilerlemeğe muvaffak olamamışlardır. Moskovanın şarkında münferid büyük Sovyet müfrezeleri Alman çemberini yararak başlıca kuvvetlere iltihak etmektedirler.

Mareşal Timoçenko azledildi mi?

Sovyet hududu 20 (a.a.)— Ofi: General Jonkof'un Moskovanın haricî cephesi kumandanlığına tayin edildiğini bildiren kararname Mareşal Timoçenko'nun azledildiğini ihsas ettirmektedir. Filhakika General Jonkof'un unvanları arasında geçen temmuzdanberi Timuçenko'ya aid olan «merkez cephesi kumandanı» unvanı da vardır.

General Jonkof 12 şubat 1941 denberi Sovyet ordusunun erkânıharbiye reisi idi. Timuçenko'nun gözden düşmesile Jonkof'un tayini, vaktinde ilân edilmemişti. Ancak şimdi tesadüfî olarak, merkez cephesinde cereyan eden son muharebelerin büyük bir ihtimalle General Jonkof tarafından idare edilmiş olduğu öğrenilmektedir.

Moskovanın eski garnizon kumandanı General Raviakin'e gelince, bu generalin isminin on gün evvel korgeneralliğe tayin edilen kumandanların isimleri arasında zikredilmiş olması kendisinin daha mühim bir vazifeye tayin edildiğine delâlet etmektedir.

Ruslara göre Almanların zayiatı

Moskova 20 (a.a.) — Pravda gazetesinin harb muhabiri, son tahminlere nazaran şark cephesindeki Alman zayiatının şimdi, 4 milyon ölü ve yaralıya baliğ bulunduğunu haber vermektedir.

Alman harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

faaliyetini de sekteye uğratmamıştır. Ordunun teşekkülleri Alman taarruzunu Sovyet hükûmet merkezinin tahkim edilmiş olan haricî istihkâmlarının önüne kadar götürmüştür. Bu taarruzun Moskova üzerindeki tesirleri derhal hissedilmiştir. Bütün diplomatlar ve Sovyet hükûmetinin bir kısmı Moskovayı terketmişler ve bu suretle İngiliz - Rus yalanlarına rağmen büyük Alman zaferini teyid etmişlerdir.

Ayni zamanda Azak denizinin şimalinde cereyan eden muharebe de büyük bir muvaffakiyetle neticelenmiştir. Budienni ordusunun bakiyeleri de, bu muharebede imha edilmiştir.

Taganrog şehrini zapteden hücum müfrezeleri, kuş uçuşile Rostofa 60 kilometre kadar yaklaşmışlardır. Bu müfrezeler şimdi Kafkas istikametinde mühim bir demiryolu iltisak noktası ve Sovyetler için hayatî bir ehemmiyeti haiz olan Don nehri üzerinde bulunmaktadırlar.

Alman kıt'alarının Moskovaya doğrudan doğruya taarruz ettikleri bir sırada, başka teşekküller Moskovanın ve Sovyetler Birliğinin hayatî bir damarını kesmişlerdir.

Savaş tayyarelerinin yaptığı tahribat

Berlin 20 (a.a.) — Alman savaş tayyareleri dün birbirini takib eden dalgalar halinde ve büyük muvaffakiyetlerle Sovyetlerin kıt'a toplantılarına, tanklarına ve münakale yollarına hücum etmişlerdir. Fena hava şartlarına rağmen bütün harekât sistem dahilinde cereyan etmiştir. Tesirli bombardımanlar neticesinde demiryolu hatları muhtelif noktalarda kesilmiş ve uzun mesafeler içinde raylar ve çok miktarda otomobil tahrib edilmiştir. Birçok tank da ya tahrib olunmuş, yahud geri çekilmek mecburiyetinde bırakılmıştır.

Orel ve Kalinin şehirlerini Ruslar geri alamadılar

Berlin 20 (a.a.) — Völkischer Beobachter gazetesi, Orel ile Kalinin şehirlerinin Ruslar tarafından geri alındığı hakkındaki yalanlarla alay ederek diyor ki:

«Arzu yalanların babasıdır. Sovyetler bu yalanlar sayesinde Orel ve Kalinini asla işgal edemiyeceklerdir. Zaten Sovyet kıt'aları artık Orel ve Kalinini yeniden işgal edecek vaziyette değildirler. Timoçenko orduları Viazma ve Briansk meydan muharebelerinde imha edilmiştir. Voroşilof ordusu ise Leningradda çevrilmiş bulunuyor. Bütün bunlar vakıalardır ve bu vakıaları Sovyetlerin yalanları değiştirmiyecektir.»

Finlerin muvaffakiyetli harekâtı

Berlin 20 (a.a.) — D.N.B. ajansı, askerî bir kaynaktan haber alıyor:

19 ilkteşrin günü, Finlandiya kıt'aları Ladoga ve Onega gölleri arasında harekâta muvaffakiyetle devam etmişlerdir. Bir Finlandiya kolordusunun bulunduğu kesimde, bolşeviklerin gerisinden yapılan bir hücum, mühim miktarda Sovyet kuvvetlerinin çember içine alınmasını mümkün kılmıştır. Diğer yerlerde de, Finlandiya kıt'aları arazi kazanmışlardır.

19 ilkteşrinde, Finlandiyalılar 900 Sovyet askeri esir almışlardır. Ayni kesimde 5300 den fazla Rus askeri ölüsü bulunmuş olması muharebelerin ne kadar şiddetli olduğunu isbat etmektedir.

Japonyadan sert sesler başladı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Japon haricî siyasetini Japon İmparatorluğunun yüksek hedefine ulaşmağa ve dünya sulhunun teessüsüne iştirak etmeğe çalışmaktayız» demiştir.

General Araki'nin beyanatı

Japonyanın eski Harbiye Nazırlarından General Araki, Asahi Şimbun gazetesinde bir makale yazarak, Japonyanın «hayat sahasını ve hayatî menfaatlerini kanı pahasına da olsa müdafaa edeceğini» yazmıştır.

(Ankara Radyo gazetesi)

Japonyada sansür

Tokyo 20 (a.a.) — 20 ilkteşrinden itibaren Japonyada haricle yapılacak bütün muhaberat sansüre tâbi tutulacaktır.

Moskova Muharebesi

(Başmakaleden devam)

Bunlar böyle olmakla beraber Sovyetler için vaziyetin çok müşkül olduğunu görmemeğe de imkân yoktur. Sokak muharebelerinin Moskovayı daha ziyade tahrib etmekten ve ettirmekten başka bir netice verebilmesi çok şüphelidir. Muharebeleri halk kalabalıkları değil, ordular yapar. Hususile Alman orduları gibi insan ve teknik meziyetlerinin en ileri derecelerile mücehhez kuvvetler karşısında. Napolyonun Borodino'su demek olan Mojask mevkiini çoktan zaptetmiş olan Almanların en ağır tazyikı Moskova garbındaki merkez cephesinden yapmakla beraber, şehri doğrudan doğruya onun üzerine yürüyerek iskat etmek istiyecekleri en zayıf ihtimaldir. Napolyon Bonapart Borodino muharebesini kazandıktan sonra adeta kollarını sallayarak Moskovaya girmişti. Moskovayı Viyasma istikametinde garbdan tazyik eden Almanlar şimalde Kalenin ve cenubda Tula istikametlerinden ilerliyen kuvvetlerini hiç şüphesiz Moskovanın şarkında birleştirmek gayesini güdüyorlar. Bu strateji Almanların bu şark seferinde birçok şaheserlerini yarattıkları çok fennî bir harb şeklidir.

Sarahatle görülen vaziyet şudur: Sovyetler Moskovayı müdafaa etmek için var kuvvetleri ve en ileri fedakârlıkları göze alarak çalışırken Almanlar bu Rus başşehrini, içinde kalacak bütün kuvvetlerle çember içine almağa çalışıyorlar. Bu şark seferinde hep böyle oldu: Ruslar vatan topraklarını karış karış müdafaaya uğraşırken Almanlar hep onları çevirmek plânını takib ettiler, ve sihirli bir oyun gibi her çevirme hareketi tahakkuk ettikçe de muvaffak oldular. Büyük ölçüde düşman kuvvetlerini imha etmek bakımından bu muvaffakiyetlerin katmerli ve kahir olmus olduklarını itiraf etmek lâzımdır.

Moskova muharebelerinde de ayni şeyi görüyoruz: Burada da hâlâ Ruslar müdafaaya, Almanlar ise çevirmeğe ehemmiyet veriyorlar. Harbde toprak kaybetmenin zor şey olmasına mukabil toprakla beraber büyük ölçüde kuvvetler kaptırmanın çok feci bir şey olduğu bilhassa bu şark seferinde Rusya hesabına an'anesile sabit olmuş bir hakikattir. Çar Aleksandrın çekilme plânını Sovyetler tatbik edemediler, ve Moskovadaki müdafaa hazırlıklarına göre bunu hâlâ da yapamamaktadırlar. Halbuki burada şark seferinin son kozu oynanıyor. Eğer Sovyetler kuvvetleri bakiyesini Moskova şarkına çekebilseydiler kendi hesablarına belki daha muvaffakiyetli bir iş göreceklerdi sanılır.

Artık bundan sonra yapılacak başka tedbir kalmamış gibidir: Moskova önünde şark seferinin ilk belli başlı safhasının son kozu oynanıyor.

YUNUS NADİ

İngiliz - Amerikan tayyare imalâtı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kıbeti meçhul maceralara atılmamak tavsiyesinde bulunanlar, Gort vesikalarının neşri üzerine fevkalâde hak kazanmış oluyorlar.

1941 ilkteşrininde Londrada şu cihet tebeyyün etmiş bulunmaktadır ki: İngiltereye, adalarında hiç kimse dokunamaz, fakat Rusyaya yardım etmek, hem de Ortaşarkta her türlü ihtimale karşı koymakla beraber bu vaziyette kalmak istediği takdirde macera mahiyetindeki harekâta girişmek için her şeyi tehlikeye koyması muvafık değildir.

Fransada hâdiseler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Dakarda 4 idam cezası

Vişi 20 (a.a.) — Dakar daimî harb divanı, bu sene ağustosun 3 üncü günü bir otelde toplanmış olan bir çok Amerikalılara hücum etmiş ve beş kişiyi öldürmüş olan dört kişiyi idama mahkûm etmiştir. Diğer maznunlar, uzun ağır hizmetlere mahkûm edilmişlerdir.

Bulgaristanda da 3 idam hükmü

Sofya 20 (a.a.) — Sofya askerî mahkemesi, dün gayrikanunî bir amele teşekkülünün kundakçı grupunun reisile üç azasını idama mahkûm etmiştir. Bunlar şimendifer kazaları hazırlayacaklar, köprüleri berhava edecekler, yangınlar çıkaracaklardı.

Askerî vaziyet

Moskova önünde

Şimal, garb ve cenub istikametlerinden gelen Alman birliklerinin, büyük taarruz için yeni bir ağırlık merkezi teşkiline çalıştıkları tahmin edilebilir

(Baştarafı 1 inci sahifede)

tabiye sahasında biraz geriliyor gibi görünmek ve böylece düşmana dayanabileceği ümidini telkin ederek onu aldatmak şarttır.

***

Rostof, Kafkasya petrollarını bu bölgeye akıtan borunun müntehası, ayni zamanda Kızılordu cephesinin sol kanadında kâindir. Almanlar Taganrog eski adile Tayganı almışlar ve daha da ilerilemişlerdir. Burası Rostoftan 60 kilometre mesafededir. Almanlar Budienni ordular grupunu bir daha mağlûb edip Rostofu aldıkları ve buradan biraz cenuba sarkarak Tikhoretzkaia'yı, yahud da biraz şarka doğru ilerliyerek şimali Kafkasyadan Stalinrgada giden ikinci demiryolunu kestikleri takdirde, artık Kafkasya ile orta Rusyanın muvasalası yalnız Hazer denizinden yapılmak icab edecektir, çünkü başka demiryolu yoktur. Gerek petrol borusunun sonu olması, gerekse Kafkasya ile orta Rusyanın demiryolu ile muvasalasını temin etmesi itibarile sevkulceyşî kıymet ve ehemmiyeti büyük olan Rostofu Almanlar bir an evvel ele geçirmeğe çalışacakları gibi Ruslar da burayı bütün gayretlerile muhafazaya uğraşacaklardır. Ruslar, tahliye ettikleri Odesa müdafilerini Novrosiski ve Tuapse limanlarından Rostofun müdafaasına tahsis etmiş olsalar gerektir. Almanlar da Odesayı alan Rumen ordusunu, bu bölgeye göndermeğe başlamış olmalıdırlar.

Rostof, sevkulceyşî ehemmiyette bir mevki olduğu için, Rusların burasını, toprağa sımsıkı sarılarak müdafaa etmeleri doğru olur. Buranın müdafaası da kolaydır; çünkü Kırım ve Azak denizi kendi ellerindedir. Almanlar Harkof cenubundan şarka doğru ilerleyerek Rostofu şimalden çevirseler bile buradaki kuvvetler, şarka ve cenuba, hatta Don nehrinin şark kıyılarını takiben Stalingrada doğru çekilebilirler.

Almanların Harkof ile Rostof arasında, Doneç havzasında yaptıkları harekât, Doneç kömür madenlerini ve sanayiini de istihdaf ettiği için, her halde, çok ehemmiyetlidir. Burada, Budienni ordularını Don nehrinin şarkına atmağa çalışacak büyük bir hamleye intizar etmek lâzım gelir. Almanların çok cevval bir surette hasımlarına kâh şimalde, kâh cenubda, kâh merkezde darbeler indirdiklerini ve böylece Rus ihtiyatlarını dağıtmak ve düşman ordularını her tarafta zayıf bırakmak sevkulceyşini muvaffakiyetle tatbik ettiklerini unutmamak lâzımdır.

***

Londra, Japonyanın harbe gireceğine inanmıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Meşhur bir Amerikan muharriri «Harbedeceksek tam sırası» diyor

Nevyork 20 (a.a.) — Binbaşı Felding Eliot Nevyork Herald Taymis gazetesinde eğer İngiltere ve Amerika gevşek davranırsa Japonyanın tahammül edilmez bir muzır kuvvet olacağını, halbuki şimdi yeni Japon zırhlılarının harbe hazır olmadığını, İngiliz donanmasının ise kuvvetlendiğini, Filipin, Malaya ordularının takviye edildiğini yazarak diyor ki:

«Çindeki Japon taarruzu akim kalmıştır. Uzakşarktaki Rus orduları hâlâ yerinde duruyor. Japonya ile bu işe nihayet vermenin tam zamanıdır. Eğer cezrî karar verilirse, Japonyanın boyun eğmesi, harb çıkarsa kuvvet yığınlarımıza uzun müddet mukavemet edememesi muhtemeldir.»

Moskovada örfî idare ilân edildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ahaliyi icab ederse baş şehri sokak sokak, ev ev müdafaa için bir ordu halinde teşekküle davet etmektedir.

Halk, Moskovayı ev ev müdafaaya davet edildi

Londra 20 (a.a.) — Moskova şehri onuncu muhafız taburu komiseri, Moskova ahalisine hitaben radyoda söylediği bir nutukta demiştir ki:

«— İngilterenin ve Amerikanın tankları ve tayyareleri yardımımıza geliyorlar. Geniş memleketimizin her köşesinden mütemadiyen takviyeler gelmektedir. Azmimiz ve geniş kaynaklarımız, faşistleri, Moskova kapılarında ezecektir. Askerlerimizi ve onların yurdseverliklerini bildiğim için, mağlûb olmıyacağımızı biliyorum. Moskovayı kaybetmiyeceğiz.»

Moskovanın hazin çehresi

Bern 20 (a.a.) — Ofi Ajansı Moskovadan bildiriyor:

Muharebenin Moskovaya yaklaştığı şu sırada Sovyetler Birliğinin merkezi harb çevresinde bulunan şehirlere mahsus hazin bir manzara arzetmektedir. Yapıları sağlam olan bütün binalarda ve evlerde mitralyözler, toplar ve tank dafi toplarile mücehhez mukavemet merkezleri vücude getirilmiştir. Söylendiğine göre erkeklerin büyük bir kısmı cepheye gitmiş ve hemen bütün fabrikalarda iş durmuştur. Henüz cepheye gitmiyen işçiler şehir civarında ve büyük çıkış yollarında yapılan tahkimat işlerinde kullanılmaktadır.

Hükûmet merkezi nereye nakledilecek?

Nevyork 20 (a.a.) — Röyter: Sovyet Rusya hükûmet merkezinin Moskovanın 880 kilometre cenub doğusunda Kujbyshov şehrine nakledildiği söylenmektedir.

Dr. Funk Romada bir nutuk söyledi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

cağını söyledikten sonra şöyle devam etmiştir:

«— İstikbal, dâhiyane bir tertibin mahsulü olan kuvvetli bir aksülâmel hareketile karşı konulmak suretile mazinin hatalarından içtinab eden milletlere aiddir.

Koyduğumuz prensiplerle kurulmakta olan yeni Avrupanın artık geniş mikyasta daha şimdiden tahakkuk etmekte bulunmuş olduğu da sabittir.

Şimdiye kadar, İngiltere Mihver devletlerinin iktısaden bitkin bir hale geleceklerini ümid etmişti. Şu dakikada en inadcı bir hayalperest bile bu ümidlerin vukuat ve hâdiselerle teyid edilmemiş olduğunu kabule mecburdur.

Şarkta, İngiliz ablukası tamamen parçalanmıştır. Harb uzadıkça İngiltere zayıflayacak ve Mihver devletleri kuvvetleneceklerdir. Bu son aylar zarfında Avrupanın şarkında meydana gelen hâdiseler bizi çok büyük bir adımla nihaî zafere yaklaştırmıştır. Bugün ne olursa olsun bu zaferin artık bizim elimizden alınamıyacağını pek iyi biliyoruz.»

HEYECAN
Dünya sinemacılığı ilk defa her ciheti mükemmel muazzam bir film yaratmıya muvaffak oldu ve ilk defa Amerikadan Avrupaya tayyare ile getirilen
Bu film:
Asrın sinema mabudesi
DOROTHY LAMOUR
un en son çevirdiği
Singapur
YOLU
HARİKA HARİKA
Günün mevzuu, heyecanlı, hissî ihtişamlı, dehşetli, muazzam sahneler, bu filmde bir deha mertebesinde görülmemiş harika halinde . . . .
BAYRAM ŞEREFİNE
MARMARA
Sineması sunuyor.
İzdihama mâni olmak için tedbirler alınmıştır.

Elinizdeki 94 lirayı bir yıl sonra 100 lira yapmak ister misiniz?
Bir Tasarruf Bonosu alınız.

İstanbulun ihtişamlı gecelerine karşı
Beyazıdda MARMARA Sineması üstünde
MARMARA KAZİNOSU
TÜRK MUSİKİ SAN'ATKÂRLARINI DİNLEYİNİZ. TÜRK MUSİKİSİNİN İNCE NAĞMELERİNİ HER GECE
7 den 12 ye kadar terennüm etmektedirler.
Gündüzleri açıktır. Tiryakilere halis KAHVE

Hadiseler Arasında FELEK

Kazanmak ve yemek

Bazı derin düşünen eli sıkılar istisna edilirse insanlar parayı yemek için kazanır.

Bu umumî kaidenin aksine söylenen sözler fasafisodur. Şüphesiz meslek muhabbeti, makam hırsı, çalışmak zevki falân gibi âmiller de vardır ama bunlar hep son camaat yerinde kalırlar.

Kazanılan şey türlü türlü yenir.

Kazanmak nasıl bir hünerse, yemek ondan da ince bir marifettir.

Rumanyada çok oturmuş bir dostum var. Bana oradaki maişet sistemi hakkında dikkate çok şayan malûmat verdi. Hakikate uygun olduğunu ummakla beraber bu malûmatın doğruluk vebalini o dostumun boynuna taktıktan sonra size anlatayım.

Rumanyada herkes kazandığının iki mislini sarfedermiş. Ne güzel şey değil mi?

Beş kazanıyor, on sarfediyorsunuz.

Böyle bir usulü keşfetmek, altın madeni bulmaktan daha kârlıdır. Sordum:

— Açıklarını neyle kapatırlar?.

— Avanslarla. Bir çok memurlar, gelecek senenin aylıklarını yemişlerdir.

— Sonu neye varır yahu?

— Onun da kolayını bulmuşlar: Her beş senede bir umumî helâllaşma yapıyorlar ve hesabları siliyorlar.

— Allah Allah!

— Evet! Herkes ufak istisnalarla birine karşı borçlu ise, bir diğerine karşı alacaklı olduğundan hesablara sünger çekildiği zaman ziyan eden az bulunuyor.

Belki biraz mübalâğalı olduğunu sandığım bu rivayetlere inanmaklığımı icab eden şahsî müşahedelerim de oldu. Rumanyada edindiğim bazı dostlarımın aldıklarından fazla sarfetmekte olduklarını ben dahi gördüm.

Memleket bu sistemden kâr mı eder? Tereddüdsüz söyleyebiliriz. Bu bir nevi sermayeyi kediye yüklemektir. Küçük muhitlerde tesiri müşahede edilmese bile geniş iktısad sahalarında meş'um tesirleri olur. Çünkü bir memleketin iktısadî kuvveti her şeyden evvel efradın kesesinin ağzı nerede olduğunu bilmesile başlar.

Son yarım asırda bizde de böyle miras yediler görülmüştür. İstanbulun sayfiyelerinde şimdi ya ağrandisman edilmiş bir mezar taşı gibi dimdik duran bir büyük mutfak bacasından, yahud hamam dairesinin harab kubbe ve kemerlerinden başka izi kalmamış eski saray yavrusu konak, köşk ve yalıların yerinde yeller esmesi, babalarından kalan ve nasıl kazanıldığı bilinmiyen servetleri oğullarının yemelerinden, hesabsız kitabsız yemelerinden ileri gelmiştir.

Atalarımız:

— Hazıra dağ dayanmaz, demişler; ne güzel sözdür: Bütün bu hazır yiyiciler, ellerinde, avuçlarındakini yiyip bitirdikten ve memleket mamurelerini bakımsızlık yüzünden ankaz haline getirdikten sonra yoksullar arasına karışıp gitmişlerdir.

Gerçi bugün artık bu mirasyedilerden eser kalmamıştır. Çünkü öyle miraslar, o derece geniş servetler pek enderdir. Maamafih bugün de bizde kazandığından fazla yemeye çalışan vatandaşlar az değildir. Bu hal vatandaşın hiç bir zaman belini doğrultmasına imkân vermeyen bir kültür ki, her gün artan sıkleti ile günün birinde onu ezer. Bilmeliyiz ki; kazandığından fazla sarfedenler, bu fazlayı başkasının sırtından çıkaramazlar. Bu açık ya haysiyet veya namusunu harcayarak, ya çoluk çocuğunun ilerideki refahını tüketerek veya kendi müstakbel çalışma randımanını kırdırarak ödenir. Bunlar da hoş şeyler değildir.

Kazanmak bir hünerdir; fakat kazandığını sarfedebilmesini bilmek daha ince bir marifettir.

B. FELEK

Keanry muhribi Amerikada

Vaşington 20 (a.a.) — Keanry muhribinin bir limana geldiği Bahriye Nezaretince bildirilmektedir. Muhribin mürettebatından 11 kişi eksiktir. İki ağır yaralı vardır.

Acıklı bir ölüm

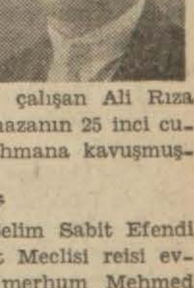

Gerek İstiklâl Harbinde, gerek irfan hayatında dürüstlüğü, faziletkârlığı ve çalışkanlığı ile iştihar eden ve uzun seneler Bursa lisesi müdür muavinliğinde ve orta okul yurd bilgisi muallimliğinde fasılasız, son gayretle çalışan Ali Rıza Berker 17/10/941, ramazanın 25 inci cuma günü rahmeti rahmana kavuşmuştur.

***

Tarihçi merhum Selim Sabit Efendi torunu, Büyük Millet Meclisi reisi evveli Sinob meb'usu merhum Mehmed Şerif kızı, Yüzbaşı merhum Ömer Neşet karısı, Yerköy hükûmet doktoru Mustafa Lûtfinin ve nahiye müdürlerinden İhsan Avcının ablası, İş Bankası merkez şeflerinden Şeref Tanurhan kardeşi Yavuz Tanurhanın annesi, Adlî Tıb umum müdürü Dr. Halid Tekinin ve profesör Dr. Server Kâmilin yeğeni HURİYE TANURHAN 16/10/941 ramazanı şerifin 24 üncü perşembe günü saat 8,25 te evinde vefat etmiş, Eyüb Sultan camiinde cuma namazı kılındıktan sonra aile mezarlığına defnedilmiştir. Allah rahmet eylesin.

Hazin bir teşekkür

Sevgili babamızın vukuu vefatı dolayısile cenaze merasimine iştirak eden gerek bizzat ve gerek yazı ile acılarımıza iştirak etmek lûtfunda bulunan muhterem zevata ve aziz dostlarımıza sonsuz şükranlarımızı sunarız.

Oğulları: Radyolin diş macunu sahibleri Necib ve Cemil Akar kardeşler

Şehir Tiyatrosu temsilleri

Tepebaşı Dram Kısmında
Bu akşam saat 20,30 da
HAMLET
5 perde

Edebî tefrika: 27

Bir kadının 24 saati

Yazan: Stefan Zveig

Tercüme eden: *Hamdi Varoğlu*

Krupye bir numara haykırdı; gülerek, delikanlının önündeki beş altını kaptı; kaybetmişti. Fakat arkasına dönmedi. Beni unutmuştu, yeminini de unutmuştu, daha bir dakika evvel bana verdiği sözü de unutmuştu. Harîs eli, azalan para yığınına, tekallüs ederek tekrar dalmış, ve sarhoş bakışı, iradesini cezbeden karşısındaki tılsım adama tamamile kapılmıştı.

Sabrım tükenmişti. Onu bir kere daha, fakat şiddetle sarstım:

— Derhal kalkın! dedim, şu dakikada... Bu parti son olacak, demiştiniz...

O zaman, hiç beklemediğim bir şey oldu. Genc adam, birdenbire döndü; şimdi bana bakan yüz, naçiz ve mahcub bir adam yüzü değil, gözleri ateş saçan ve dudakları tehevvürden titreyen gazub, öfkesine mağlûb olmuş bir adamın yüzüydü.

Vahşi bir tavırla haykırdı:

— Çekilin şuradan! Defolun! Uğursuzluk getiriyorsunuz. Ne zaman burada bulunsanız, kaybediyorum. Dün kaybettim, bu gün gene kaybediyorum. Çekilin, gidin!

Bir an, taş kesilmiş gibi kaldım. Fakat, sonra, onun çılgınlığı karşısında, öfkem taştı.

— Uğursuzluk mu getiriyorum? diye mukabele ettim, yalancı, hırsız, yemin eden siz değil miydiniz?

Fakat, burada sustum. Çünkü, kudurgan adam yerinden sıçramış, etraftan yükselen gürültüye hiç aldırmadan beni kürsüye itmişti.

Sesini alçaltmağa lüzum görmeden:

— Bırakın yakamı! diye bağırdı, sizin vasayetinize mühtac değilim... İşte... İşte... İşte paranız... Haydi bakalım, beni rahat bırakın şimdi.

Böyle diyerek bana, yüzer franklık bir iki banknot fırlattı. Bunu, etrafındaki yüzlerce insanın mevcudiyetine ehemmiyet vermeden, bir deli gibi, bağıra bağıra söylemişti. Herkes bakıyor, fısıldaşıyor, imalı sözler söylüyor, gülüyordu; hatta, bitişik salondan, meraklı insanlar bile yaklaşıyordu. Esvablarımı zorla soymuşlar da orada, bu mütecessis insanlarla dolu salonda, çırçıplak kalmışım gibi geldi.

Krupye, küreğile masaya vurarak, yüksek ve amirane bir sesle:

— Susunuz, madam, rica ederim! dedi.

Bu sefil, bana hitab ediyordu. Kendisine para verilen bir fahişe gibi, orada, o mırıldanan ve fısıldayan mütecessis kalabalığın ortasında, hakir, mahcub, kalmıştım. İki yüz, üç yüz tane küstah göz beni süzmekle meşguldü. Ve... Bu menfur hakaret ve hicab sağanağı altında başımı eğerek oradan ayrıldığım sırada, karşımda, hayretten adeta vahşileşmiş iki göz gördüm. Ağzı açık; eli, kapıldığı dehşetin tesirile kalkmış gibi havada, kuzinimi, şaşkın şaşkın bakar vaziyette karşımda bulmuştum.

Bir kamçı yemiş gibi oldum. O, kımıldamağa, hayretini gidermeğe vakit bulmadan ben salondan fırladım. Tahta sırada, bir gün evvel o divanenin yığılıp kaldığı tahta sıraya gidecek kadar kuvvet bulabildim. Ve onun kadar zayıf, onun kadar bitkin ve kırık dökük bir halde, sert tahtanın üstüne kendimi bıraktım.

Şimdi, yirmi dört sene oluyor; buna rağmen, bin tane yabancının bakışları altında, o bakışların hakaretile kamçılandığım anı düşündükçe, kanım, damarlarımda donuyor. Ve, tumturaklı edalarla, ruh, fikir, his, ıstırab dediğimiz şeylerin, nekadar zayıf, sefil ve cebin bir şey olduğunu, tekrar, korku duyarak hissediyorum; çünkü bütün bunlar, feveran haline geldikleri zaman bile, acı çeken vücudü, işkence içindeki teni tamamen parçalamağa muktedir olamıyorlar; çünkü, öleceğimiz ve yıldırım çarpmış bir ağac gibi devrileceğimiz yerde, herşeye rağmen kan, cevelânına devam ediyor ve böyle anlardan sonra gene hayatta kalıyoruz.

Istırab, elimi, ayağımı bir an için, o darbeyi yediğim müddet için kesmişti; öyle ki, nefesim tutulmuş, pürhalecan ve adeta, muhakkak olan ölümümün, vukuundan evvelki zevkli ihtisasile, o tahta sıraya yığılmıştım. Fakat, dedim ya, her ıstırab cebindir. Ölüm arzusunun ruhumuza yerleşmesinden çok daha kuvvetle tenimizi kavrayan yaşamak iradesinin kuvveti karşısında, ıstırab geriler.

Hislerimin bu derece ezilmesinden sonra kendi kendime izah edemediğim bir hâdise olarak, herşeye rağmen, doğrusunu söylemek lâzım gelirse ne yapacağımı bilmeden, tekrar yerimden kalktım. Ve birdenbire, bavullarımın garda olduğunu hatırladım. Gene o andan itibaren, zihnim yalnız bir şeye takıldı: Gitmek, gitmek, buradan gitmek, sadece gitmek, bu uğursuz müesseseden, bu cehennemî müesseseden uzaklara gitmek. Gözüm hiç kimseyi görmeden gara koştum; Parise gidecek ilk trenin hareket saatini sordum; memur, saat onda, dedi; derhal eşyamı kaydettirdim.

Saat onda; demek ki, o korkunc tesadüftenberi tam yirmi dört saat geçmişti; en garib hislerin altüst edici fırtınasile öyle dolu bir yirmi dört saat ki, ruhum, bu fırtınadan, ebediyen zedelenerek çıkmıştı. Fakat, önce; gitmeli! Gitmeli! sözünün, bir çekic gibi mütemadiyen işleyen, tek ve ihtizazlı ahenginden başka birşey hissetmedim. Şakaklarımın darabanı, bir kama gibi, kafamın içine, gitmeli! Gitmeli! Gitmeli! kelimesini, durmadan sokuyordu. Bu şehirden uzağa, kendi kendimden uzağa, evime gidecek, aileme kavuşacak, eski hayatıma, hakikî hayatıma kavuşacaktım!

(Arkası var)

BULMACA

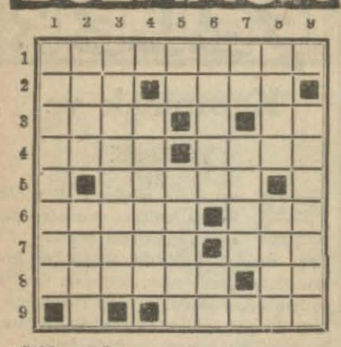

Soldan sağa:

1 — Elin kısımlarından (mürekkep kelime). 2 — Dili yakar, soru. 3 — Tibetli rahib, dumanın kiri. 4 — Facia, bodur ve faydasız ağaçlardan. 5 — Sayı. 6 — Bir erkek ismi, bir hayvan. 7 — Garib, vazıh. 8 — Anadoluda bir kasabamız, bir emrin tersi. 9 — Ariyet alınan şey için bırakılır.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Faydasız bir ot. 2 — Becerikli ve dişli, «bücüş» ün arkadaşı. 3 — Yüz bulmak. 4 — Mısır Firavunlarından. 5 — İskambilde bir kâğıd, asil ve nazik. 6 — Bir dil, nota. 7 — Çocukların yemeğinin yarısı, imdad isteyenlerin feryadlarından. 8 — Sakat, mücedded. 9 — Yılışarak tebessüm eden.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	U	S	L	U	Ç	O	C	U	K
2	Y	E	İ	S	■	Z	Ü	R	A
3	G	■	R	A	Ç	A	■	A	F
4	U	Y	A	N	I	K	■	L	İ
5	R	E	■	Ç	R	A	H	■	L
6	C	■	Ü	■	I	■	E	G	E
7	A	S	F	A	L	T	■	E	■
8	■	İ	K	İ	■	İ	A	R	E
9	A	S	İ	D	E	R	İ	Ş	

Yarın akşamdan itibaren

MAKSİM

SALONLARINDA

SAFİYE

Ve en üstün san'atkârlardan müteşekkil **SAZ HEYETI**

Kemençe: ALEKO — Kanun: AHMED YATMAN — Piyano: ŞEFİK — Keman: MAKSUD — Keman: ALİ (İzmirli) — Klarnet: SALİH — Cümbüş: ŞEVKET — Nay: GAVSİ

OKUYUCULAR: **AGYAZAR — FARUK ALTIN** — BAYANLAR: **SÜZAN GÜVEN — NEVZAD — SEMİHA — BİESEN — SÜEDA — GÜZİN — SANİYE — İHSAN — ŞÜKRAN — AYSEL**

Salâhaddini Eyyubi filminden (ATLILAR) marşı bestekârı **SADEDDİN KAYNAK** tarafından bizzat dirije edilerek KORO halinde okunacaktır.

Ankara RADYOSUNDA oynanmış olan SADİ GÜNELİN 30 kişilik büyük

ÇOBAN REVÜSÜ

FİATLARDA ZAM YOKTUR. TELEFON: 42633

İcelim, Eğlenelim, Neş'edir Geçen Hayat.
Her akşam «MAKSİM»e Gel, Gamını, Derdini At!

TAKSİM'de KRİSTAL

15 gündenberi istirahatte bulunan kıymetli san'atkâr

MÜZEYYEN SENAR

Kristal'in büyük Saz Heyetine

İŞTİRAK ETTİĞİNİ HALKIMIZA SAYGILARLA BİLDİRİRİZ.

KRİSTAL'in bayram günleri için tertib ettiği İÇKİSİZ AİLE matineleri saat 15 ten 19 a kadar (MÜZEYYEN SENAR) ve büyük SAZ HEYETİLE devam edecektir.

AYRICA: Her PAZAR bu aile matineleri devam edecektir. Tel: 40099

Bu ucuz matinelerde MÜZEYYEN SENAR'ı dinlemek fırsatını kaçırmayınız.

Merkez Hâl Müdürlüğünden:

Hâlde 108 No.lı kavun ve karpuz sergisinin müsteciri Mehmed Toprakseven terki ticaret ettiğinden mumaileyhten alacağı olan müstahsillerin bir ay zarfında müracaatleri. (9292)

Haciz kararnamesi

Kıt'asından izinsiz ayrılmasından dolayı aleyhine hukuku âmme davası açılmış ve hakkında yakalanma müzekkeresi çıkarmış olan yedek hesab memuru «32661» ve Adapazarı bankası eski memurlarından Adapazarlı Ahmed oğlu 312 doğumlu Halil Macid Piralının yapılan aramalara rağmen gösterdiği adreslerde bulunmaması ve halen meskeninin de bilinmemesi hasebile Askeri Muhakeme Usulü kanununun 212 nci maddesi mucibince kayıb sayılmasına ve 216 ncı maddesi hükmüne tevfikan da Türkiye dahilindeki mallarının haczedilmesine karar verildi.

«1276» «9316»

Müstantık: As. Ad. Hâkim Osman Şevki Çiçekdağ.
Adli Âmir: Tüm. K. Tümg. Yümnü Üresin.

ZAYİ - 1329 senesinde Mülkiye mektebinden aldığım şahadetnameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Biga kaymakamı Mülkiye mezunlarından Hikmet Arar

TAKSİM HALK KAZİNOSU

Bayramın ilk günü akşamı saat 18 den itibaren saat 1 e kadar

RADYONUN Biricik yıldızı SES Kraliçesi

Mukadder Sumen

Ve muhteşem SAZ HEYETİLE beraber, her akşam seanslarını yakından görüp ve dinliyeceğiniz sayın halkımıza tebşir ederiz.

Memleketin yegâne san'atkâr KEMANCISI

HAYDAR TATLIYAY idaresinde

ve güzide san'atkârların iştirakile saz heyetimiz: Keman MİTHAT, Cümbüş RAHMİ, Tambur İHSAN, Klarnet HİKMET, Piyano ANJEL. Okuyucu: NUMAN ve MEHMED, Okuyucu bayanlar: AYDA SÖNMEZ, SAADET, ADVİYE, MUALLÂ, MELAHAT, FATMA

GÖLCÜK: Memurin ve İşçiler Kooperatifinden:

Usulü muhasebeye lâyıkile vâkıf bir muhasebeciye ihtiyac vardır. Şirket muhasebeciliği yapmış olanlar tercih edilecektir. Derecei iktidarlarına göre asgari 100 azami 150 lira maaş verilecektir. Talib olanların hemen Gölcükte Şirket merkezine müracaatleri.

KAYAKÇI EŞYASI ALINACAK

Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğünden:

Kayak pantalonu, rüzgâr ceketi, battaniye, kasket, sırt çantası, kar gözlüğü, tozluk ve eldiven alınacaktır. İsteklilerin 5/11/941 çarşamba günü saat 15 te Umum Müdürlüğümüz Satınalma Komisyonu tarafından açık eksiltme ile yapılacak ihalede mevcud mallarına aid birer nümuneyi hâmilen hazır bulunmaları ilân olunur. «7860» (9304)

Muhasebeci aranıyor

Anadoluda bir fabrikanın muhasebesini idare edebilecek ehliyetli muhasib lâzımdır.

Aşirefendi caddesi 20 No. da Gazianteb Mağazasına müracaat

İthalât ve İhracatçılar Birliği Umumî Kâtibliğinden:

Milli Müdafaa Vekâletine ot taahhüd eden firmaların tel almak üzere ellerindeki vesika ile beş gün zarfında Galatada Ömer Abit hanında Madeni Eşya İthalâtçıları Birliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden: MEMUR ALINACAKTIR

Muhtelif verlerdeki fabrikalarımızda istihdam edilmek üzere aşağıdaki şartlar dahilinde müsabaka ile memur alınacaktır.

1 — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı evsafı haiz bulunmak.
2 — Mecburi askerlik vazifesini ifa etmiş bulunmak ve yaşı 35 ten yukarı olmamak
3 — Lâakal orta mekteb mezunu olmak.
4 — İmtihanda muvaffak olanlara 3656 sayılı barem kanunu mucibince ücret verileceği gibi hususî kanunla verilmiş sıhhat sigortası ve tekaüdiye hakkı da vardır.
5 — Hizmete alınacaklardan: Umum Müdürlüğün göstereceği her verde en az üç sene hizmet edeceğine dair noterlikten musaddak taahhüd senedi alınacak ve ahvali sıhhiyeleri çalışmalarına mâni olup olmadığı tam teşekküllü askeri hastanelerden birinde yapılacak muayene ile tevsik edilecektir.

İmtihan 3 ikinciteşrin 941 pazartesi günü saat 14 te Ankarada Umum Müdürlükte, İstanbulda Bakırköy Barut Fabrikasında yapılacaktır. Talib olanların aşağıda yazılı vesikalarile tercümei hal varakalarını istidalarına bağlıyarak bu iki mahalden hangisinde imtihan olmak istiyorsa 31 birinciteşrin 941 günü akşam saat beşe kadar buralara müracaatleri, vesaikini tam ibraz etmiyenlerin imtihana kabul edilmiyecekleri ilân olunur.

A — Hüviyet cübdanı veya musaddak sureti.
B — İki aded vesika fotografı.
C — İyi durum mazbatası.
D — Okul şehadetnamesi veya musaddak sureti.
E — Askerlik terhis vesikası veya musaddak sureti.
F — Evvelce çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerin asıl veya musaddak suretleri. (9101)

D. D. Yolları 8 inci İşletme Komisyonundan:

İdarece yalnız kuması verilmek ve seten, kazalin, telâ, düğme, sırma, fodra ve alâmeti farikalar müteahhide aid olmak üzere (23225) lira muhammen bedelli İşletmemiz memur ve müstahdeminine yaptırılacak takriben 800 takım resmî elbise ile 600 aded palto ve 500 aded kasketin şartnamesi veçhile yapılması işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 27/10/941 pazartesi günü saat 16 da Alsancak İşletme binasında Komisyonumuzca yapılacaktır.

İsteklilerin (1741.88) liralık M. teminat makbuzlarile bu gibi taahhüdlerini muvaffakiyetle basardıklarına dair bir vesika ve eksiltmeye girmeye mani kanuni bir halleri bulunmadığı hakkındaki beyannamelerile teklif mektublarını muhtevi kapalı zarflarını ayni gün saat 15 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartnamesi İzmirde İşletmemiz kaleminden, Ankarada 2 nci İşletme ve Haydarpaşada 1 inci İşletme kalemlerinden parasız alınabilir. (8882)

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden: MÜTERCİM ALINACAKTIR

İngilizceye lâyıkile vâkıf ve türkçesi kuvvetli bir mütercim alınacaktır. İngilizceden maada almanca veya fransızca lisanlarına da vukufu olanlar tercih olunacaktır. Kadro ücreti 210 liradır.

Taliblerin imtihanda gösterecekleri liyakat derecesine göre bu ücret birden veya tedricen verilecektir. İmtihana gireceklerin en az lise mezunu olması ve askerlikle hiç bir alâkası bulunmaması şarttır. Yüksek tahsilli olanlar tercih edilir. İstiyenlerin müsbit evrakı ve ivi hizmet vesikalarile birlikte 31 birinciteşrin 941 akşamına kadar Umum Müdürlüğümüze müracaatler. (9099)

Seyhan Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Adana Orta Tecim okulu 4 üncü kısmın inşaatının 16647 lira 29 kuruşluk işinden 15800 liralık iş kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 27/10/941 tarihine musadif pazartesi günü saat on birde Nafıa dairesinde yapılacağından kapalı zarflar en geç bir saat evvel saat onda Nafıa Müdürlüğüne verilmiş olacaktır.

3 — İstiyenler bu işe aid keşifname ile şartnamelerini ve mukavele projesini görmek için Nafıa Müdürlüğüne müracaat edebilirler.

4 — İsteklilerin 1185 lira muvakkat teminat vermeleri ve ehliyet vesikası almak üzere bu işi yapabileceklerine dair bonservislerile Ticaret ve Sanayi Odası vesikalarını, iki aded fotograflarını 38 kuruşluk bir aded 8 kuruşluk bir aded damga pulu ve «bir» kuruşluk uçak pulunu yukarıda ikinci maddede yazılı günden üç gün evvel dilekçelerine bağlamak suretile Vilâyete müracaat etmeleri lâzımdır.

5 — Posta ile gönderilecek mektubların dış zarfı mühür mumile iyice kapanmış olacaktır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (9028)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (1300) lira olan 50 çift birinci kalite komple kayak (3/11/1941) pazartesi günü saat (14,30) on dört buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (97) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikile birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyon müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9172)

RADYO

Bugünkü Program

7,30	Program	18,03	Orkestra
7,33	Müzik (Pl.)	19,00	Fasıl heyeti
7,45	Haberler	19,30	Haberler
8,00	Müzik (Pl.)	19,45	Serbest za.
8,15	Evin saati	19,55	Oyun havala
8,30	Müzik (Pl.)	20,15	Rad. gazetesi
★		20,45	Müzik (Pl.)
12,30	Program	21,00	Ziraat ta.
12,33	Şarkılar (Pl.)	21,10	Oda musikisi
12,45	Haberler	21,30	Konuşma
13,00	Şarkılar (Pl.)	21,45	K. Türk Mü.
13,30	Müzik (Pl.)	22,30	Haberler
★		22,45	Dans Mü.(Pl
18,00	Program	23,00	Kapanış.

Yapma çiçekler

Şapka, vazo, tuvalet çiçeklerinin nasıl yapılacağını patronlarile öğreten bu kitabı akşam san'at mektebleri müdavimlerile bütün havesliilere tavsiye ederiz. Bedeli 1,5 liradır. Beşiktaş, Dibek sokak 1/2 numarada Şükrü Canal adresine gönderildiğinde derhal gönderilir. Ayrıca İnkılâb kitabevinde de satılır.

Yeni veya az kullanılmış

Bir Saksofon

Satmak istiyenlerin Afyon Halkevine fiatını acele bildirmeleri.

Osmanlı Bankası İLÂN

Osmanlı Bankasının Galata merkezile Yenicami ve Beyoğlu şubelerinin, Şeker Bayramı münasebetile, 22, 23, 24 ve 25 ilkteşrin 1941 ve Cumhuriyet Bayramı münasebetile de 28 (öğleden sonra), 29 ve 30 ilkteşrin 1941 tarihlerinde kapalı bulunacağı ilân olunur.

Satılık YALI

Arnavudköyünde Kuruçeşme caddesinde Sarrafburnu mevkiinde bahçesi ve rıhtımı bulunan 1 No.lı yalı pazarlık suretile satılacaktır. Yalının içinde terkos, havagazı, elektrik ve kalorifer tesisatı vardır. Görmek arzu edenler içindeki müstecire müracaat ederek görebilirler. Taliblerin Türkive İş Bankası İstanbul Şubesi Hukuk Müşavirliği servisine müracaatleri.

Dikkat: RADYO PAZARI

Her nevi RADYO satılır, alınır ve tamir edilir.

Galata, Tünel karşısı No. 17. Telefon: 42685

Gazi Terbiye Enstitüsü Müdürlüğünden:

Enstitüde bu ders yılından başlıyarak açılmış olan yabancı dil şubesinin «fransızca» kısmına imtihanla yatılı talebe alınacaktır. Lise olgunluk veya Öğretmen okulu diplomasını almış ve yaşı «25» i geçmemiş olanların 3 sonteşrin 1941 pazartesi günü Enstitüde yapılacak imtihana girmek üzere dilekçe, diploma, hüviyet cüzdanı ve 8 aded fotografla birlikte mezkûr tarihe kadar Enstitüye başvurmaları lâzımdır. «7857» (9303)

İstanbul Umumî Meclisi Azasına

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinden:

İstanbul Umumî Meclisi üçüncü intihab devresinin 4 üncü yılı teşrinisani içtimaının ilk in'ikadını 1/11/941 tarihine raslıyan cumartesi günü saat 10 da akdedeceğinden o gün muayyen saatte Umumî Meclis salonunu teşrifleri rica olunur.

Ruzname:
1 — Divanı riyaset intihabı,
2 — Daimî Encümen intihabı,
3 — İktısad Encümenleri intihabı,
4 — İçtima günlerinin tayini. (9322)

Safranbolu J. Okulu Satınalma Komisyonundan:

1 — Safranbolu Jandarma Okulu için aşağıda cins, miktar ve ihale günleri yazılı 10 kalem erzak eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltmeler Safranbolu Belediye binasında yapılacaktır.

3 — Teklif mektublarının belli vakitten bir saat evvel komisyona verilmesi ve şartnamelerin okul hesab memurluğunda görülebileceği. (9195)

Miktarı kilo	Cinsi	Tutarı lira	M. Teminat lira	Kr.	İhale Tarihi	Saati	İzahat
3500	Zeytinyağı	3850	288	75	27/10/941	14,30	Açık eksiltme
5000	Sabun	2750	281	25	»	»	» »
5000	Toz şeker	2750	206	25	»	»	» »
3500	Makarna	1750	131	25	»	»	» »
7000	Nohud	1610	120	75	»	»	» »
10000	Sade vağ	19000	1425	00	31/10/941	»	Kapalı zarf
30000	Bulgur	7800	585	00	»	»	» »
300000	İase odunu)						
100000	Teshin »)	6000	450	00	»	»	» »
20000	Kuru fasulye	5600	420	00	»	»	» »
11000	Pirinc	5170	387	75	»	»	» »

Balıkesir Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığından:

1 — Evvelce «15» gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan stadyom inşaatına istekli çıkmadığından eksiltme «10» gün müddetle uzatılmıştır.

2 — Balıkesirde Atatürk parkında yaptırılacak stadyomun «ince tesviye ve hafriyattan çıkacak toprakların nakli, drenaj kanallarının yapılması, kırma taş ferşi ve silindirajı» vesair teferrüatının yapılması, tertib ve tanzimi işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

3 — İşbu inşaatın keşif bedeli «14892 lira 3 kuruştur.»

4 — Muvakkat teminatı «% 7,5» hesabile «1116 lira 92 kuruştur».

5 — Eksiltme evrakı her gün Balıkesir Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığında görülebilir.

6 — Eksiltme «27 birinciteşrin 941» tarihine raslıyan pazartesi günü saat «16» da Balıkesir Beden Terbiyesi Bölge binasında yapılacaktır.

7 — İstekliler teklif evrakı meyanına Ticaret Odası vesikası ve şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere ve bunların bedellerine, iş başında bu işlerden anlar bir fen memuru bulunduracağına ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikaları koyacaklardır.

8 — Teklif mektublarına aid zarflar kanuni şekilde kapalı olarak ihale günü saat «15» e kadar Balıkesirde Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığına makbuz mukabilinde teslim edilecektir.

9 — Posta ile gönderilecek teklifler nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfın kanuni şekilde kapatılmış olması lâzımdır.

10 — Her türlü gecikmeler nazarı itibara alınmaz. (9247)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

İşçi alınacaktır.

Müessesemiz fabrikaları için fabrikamızda yapılacak imtihanda muvaffak oldukları takdirde gösterecekleri ehliyete göre 5 liraya kadar yevmiye ile

10 birinci sınıf Tornacı
10 » Frezeci
4 » Tesviveci

alınacaktır. San'at mektebi mezunları tercih edilecektir.

İsteklilerin 15/11/941 tarihine kadar aşağıda yazılı vesaikle birlikte bizzat Karabükte Müessese Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur.

1 — Nüfus kâğıdı (askerliklerini yapmış olanlar 941 ihtiyat yoklamasını yaptırmış olmaları tecilli olanların nüfus kâğıdlarına kaydettirmeleri),
2 — Polis ivi hal kâğıdı,
3 — Cicek aşı kâğıdı
4 — Hizmet vesikası,
5 — Varsa tahsil vesikası
6 — 1 boy, 8 vesikalık fotograf. (9172)

Yaş Meyva ve Sebze Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinden:

2834 No.lı kanun hükümlerine tevfikan kurulu birliğimiz genel kurulunun 5 teşrinisani 941 çarşamba günü saat 14 te Meyva Hâlinde 69 No.daki Birlik merkezinde toplanacağını alâkadarlara bildiririz.

RUZNAME:

1 — Yönetim kurulu ile murakıb raporlarının okunması ve yönetim kurulunun ibrası.
2 — Bilânço ve fiat farkı hesablarının tetkik ve tasvibi,
3 — 941 - 942 yılına aid bütçenin tasdiki,
4 — Yönetim kurulu ile murakıbların tayini ve ücretlerinin tesbiti,
5 — Yönetim kurulu raporunda yazılı hususatın müzakere ve karara rapti,
6 — Emvali gayrimenkule alınmıya salâhiyet hususunda kerar ittihazı.

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

Askeri vazifelerini bitirerek terhis edilmekte olan Tıb Talebe Yurdu 1938-1939 senesi mezunlarının tayinleri biran evvel tebliğ olunmak üzere terhislerini müteakib bir hafta zarfında Vekâlete gerek bizzat, gerek yazile müracaat etmeleri ve bulundukları adresleri bildirmeleri ilân olunur. (9296)

Doğan Sigorta Anonim Şirketi Müessisler Heyetinden:

Türkiye Cumhuriyeti dahilinde ve ecnebi memleketlerde eşhas, hayvan, emval ve eşya üzerinde hayat, kaza, nakliyat, yangın gibi her nevi sigorta, muameleleri yapmak ve bu işleri yapmakta olan Türk ve ecnebi şirketlerin mümessillik ve umumi acentalıklarını ifa etmek ve ipotek mukabili ikrazatta bulunmak ve bu maksadlarla bilcümle mali, ticarî ve sınaî muamelâtla meşgul diğer şirketlerin hisse senedat ve tahvillerile hazine tahvil ve tasarruf bonoları mubayaa etmek ve lüzumu halinde iştigal sahasına dahil şirketler tesis eylemek ve 100 sene müddetle devam etmek üzere beheri 100,— lira kıymetinde ve hamiline muharrer 5000 hisseye münkasem cem'an 500.000,— lira sermayeli

DOĞAN SİGORTA ANONİM ŞİRKETİ

adile bir anonim şirketi tedricen teşkiline 11/10/1941 tarih ve 8025 sayılı vesika ile mezuniyet istihsal edilmiş olduğu ve bu şirketin hasılâtı safiyesinden % 15 i ihtiyat akçesi tefrik edildikten sonra bakiyenin % 25 inin Meclisi idare azalarile müdiran ve memurlarına ve % 75 inin de hissedarlara muhassas bulunduğu ve tesis heyeti umumiyesinin sermayei şirketin tamamının taahhüd ve % 60 ının tediyesinden sonra 10 gün zarfında gazetelerle usulen yapılacak ilânda gösterilecek gün ve saatte İstanbul Yenipostane arkasında Türkiye İmar Bankası Merkezinde toplanacağı ve bu içtimada sermayenin lâakal nısfı temsil edilmedikçe müzakerelere başlanamıyacağı ve her hisse sahibinin bir reye sahib ve ancak bir şahsın hisse miktarı ne olursa olsun azamî 10 reye malik olacağı ve kararların mevcud hissedarların ekseriyetle ittihaz edileceği ve sermayei şirkete iştirak arzusunda olanların 21/10/941 tarihinden itibaren 27/10/1941 tarihi akşamına kadar İstanbulda, Aşirefendi caddesinde 35 numaralı Türkiye İmar Bankasına müracaatle iki nüsha iştirak taahhüdnamesi usulü dairesinde tanzim ve imza ve taahhüdlerinin %60 ı miktarındaki bedelini de derhal peşinen ödemeleri lüzumunu mübeyyin işbu hulâsa musaddak şirket esas mukavelesinin 8, 9, 11 ve Ticaret kanununun 281, 283, 287, 288 inci maddeleri hükümlerine tevfikan ilân olunur.

Recai Turul
Emin Tanan
Mühendis: Enver Adakan
Mühendis: Haydar Salih Tokal
Mühendis: Nihad Geyran

ÖĞRETMEN ARANIYOR

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Umum Müdürlüğümüzce Kırıkkale ve Küçükyozgadda açılmış olan hususî orta okullardan Kırıkkale için bir matematik, bir tarih - coğrafya - vurd bilgisi, bir almanca ve ingilizce, bir fizik - kmya, bir resim - elisi ve Küçükyozgad için de bir türkçe, bir matematik, bir tarih - coğrafya - vurd bilgisi, bir almanca öğretmenine ihtiyac vardır.

3656 sayılı kanuna tevfikan ücret verilecektir. Kanunî öğretmenlik şartlarını haiz olanlardan bu öğretmenliklere talib olanların acele Umum Müdürlüğümüze müracaatleri. (9100)

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden: Tabib ve Eczacı, Sıhhiye memuru ve Ebe alınacaktır

Muhtelif verlerdeki fabrikalarımızda istihdam edilmek üzere tabib ve eczacı, sıhhiye memuru ve ebe alınacaktır. Kendilerine 3656 sayılı kanun hükümlerine göre ücret verilecektir.

İsteklilerin ellerindeki vesika ve hal tercümelerini istidalarına bağlıyarak Umum Müdürlüğe müracaatleri. (9098)

BAYRAMLIK ÇİÇEKLERİNİZİ

Beyoğlu İstiklâl caddesinde 304 numaralı

SAPUNCAKİS

Çiçek evinden tedarik edebilirsiniz.

Hiçbir yerde şubesi yoktur. Telefon: 40167

Yeni veya az kullanılmış

Bir Saksofon

Satmak istiyenlerin Afyon Halkevine fiatını acele bildirmeleri.

Tanınmış şapkacı

BAYAN

ELENİ MAVROKEFALU

Sayın müşterilerini yeni açtığı büyük şapka salonuna davet eyler.

Beyoğlu Parmakkapı tramvay istasyonu, İmam sokak Ziyabey apartıman. No. 5/3

Şık bayanlarımız en son kışlık şapka modellerini rekabet kabul etmez ucuzlukta bulacaklardır.

ANAPİYOJEN

Dr. İHSAN SAMİ

İstreptokok, İstafilokok, Pnömokok, koli, piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

Dr. İHSAN SAMİ

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113.

Ankara Asliye İkinci Hukuk Mahkemesinden:

941/1881

Ankaranın Kırgızlar mahallesi Bitikçiler sokak 10 No. lu evde Feyzi kızı Dilfiruz Ötegene:

Kocanız Ankarada Devlet Demiryolları kondüktörlerinden Hakkı Şekercik ile aranızda boşanma davasında ilâma soyadı Vural olarak yazıldığı halbuki soyadı nüfusta Şekercik olarak yazılı bulunduğundan bu sebeble nüfusça boşanmanın tesçili yaptırılamamakta olduğundan mahkeye celbile tavzihan karar verilmesini istemekte olup namınıza gönderilen dava arzuhali suretine; gösterilen adreste bulunmadığınıza ve yeni ikametgâhınız da meçhul bulunduğuna dair tebliğ ilmühaberine meşruhat verilerek bilâ tebliğ iade kılınmakla on gün zarfında cevab vermek üzere Ankarada Ulus ve İstanbulda Cumhuriyet gazetelerile dava arzuhali ve davetiyenin on gün müddetle ilânen tebliğine, mahkeme divanhanesine tallkına ve bu sebeble duruşmanın 4/11/941 salı saat 9 olarak tayinine karar verilmiş olduğundan tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmanız veya tarafınızdan bir vekili musaddak göndermeniz lüzumu ve aksi takdirde mahkemenin giyabınızda devam edeceği davetiye makamına kaim olmak üzere H. U. M. K. 142 nci maddesi mucibince ilân olunur. (7511)

Sahib ve Başmuharriri: **YUNUS NADİ**
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**
Cumhuriyet Matbaası